

# Büyük kurtuluşa erdiğimiz gün

## 198 Teneke nikel onluk kaç lira eder?

Elcevap:

### 15 bin

## Elhac Mesut Ef. nin Hicazdan getirdiği bu para deve oldu

Bir emniyeti suiistimal vak'ası tahkikatı zabıttan Adliyyeye intikal etmiştir. Yaptığımız tahkikata göre, vak'anın mahiyeti şudur:

Bundan iki sene evvel Mes'ut Efendi isminde bir zat Hicazdan İstanbula gelmiştir. Mes'ut Efendinin yanında zatî eşyalarından başka tam 198 teneke de nikel para vardır. Tenekeler öyle ufak, tefek şeyler değil, koca gaz tenekeleridir ve tenekeler ağzına kadar hep on paralık nikel para ile doludur. Mes'ut Efendi bu paraları şehire çıkarmak isterken

(Arkası 6 ncıda)

## Bu adam Nereye gidebilir?

On günden beri ortada yok..

Evvelki cuma günü Karagümrukte esrarengiz bir kaybolma hâdisesi olmuştur. Bütün Karagümruk halkını hayrette bırakan bu hâdisenin etrafında mahallinde yaptığı Emin ustanın tahkikatını eski bir resmi neticesini anlatalım:

Karagümrukte Viran mesçit mahallesinde oturan kunduracı Emin usta, on gündür ortadan yok olmuştur. Mahallelerinin düğüncüler caddesinde yüz elli liralık kadar sermayeli bir kunduracı

(Arkası 5 ncıda)

## Ankara telefonu

## Zagrep yenilmeleri tetkik ediliyor

Ankara, 9 (Hususî telefonla) — İdman cemiyetleri ittifakı Zagrep yenilmeleri etrafında tetkikat yapmaktadır. Efkarı umumiyenin bu hususta tenviri, şarka tetkik seyahatinde bulunan reis Aziz Beyin avdetinden sonra kabil olacaktır.



## Huver

## Eski reiscumhur, Ruzvelt'in iktisat siyasetini tenkit ediyor

Amerikanın bundan evvelki Cümhurreisi, iki senelik bir sükkütan sonra son defa neşrettiği bir yazı ile, siyaset âlemini yeniden uyandırmıştır.

"Sotrdey İvning Post., mecmuasında neşrettiği bu yazı, şim-

(Arkası 6 ncıda)

## İzmir kurtuluşunun 12 inci yılını kutluluyoruz

İzmir neş'e içinde çalkanıyor

9 Eylül, İzmir kurtuluşunun yıldönümüdür. Bundan on iki sene evvel kahraman askerlerimiz şanlı bayrağımızı dokuz Eylül sabahı Kadife kaleye dikmişlerdi.

15 Mayıs 1919 da işgal edilen İzmir üç sene üç ay yirmi beş gün Türk bayrağından mahrum kalmıştı.

Kahraman ordumuz 30 Ağustos zaferini kazandıktan sonra durmadan ilerlemiş, Akdenizin kıyısındaki güzel İzmir dokuz günde girmişti.

İzmirliiler, bugün bu şerefli günün on ikinci yıldönümünü pek büyük tezahüratla kutluyorlar.

İzmir, 9 (Hussui) — İzmir, kurtuluşunun on ikinci yılını büyük merasimle kutluluyor. Bütün İzmirliiler Sokaklardadır. Civar vilâyetlerden trenle kamyon ve otobüslerle binlerce halk İzmir'e akın ettiginden hiç bir otelde yer kalmamıştır. Telgrafı çektiğimiz sırada merasim geçişi başlamıştır. İzmir kurtuluşunu büyük tezahürle kutluluyoruz.

## 550 kişi deniz ortasında alevler arasında

## Bir yıldırım koca bir vapurda yangın çıkardı, kurtarılan yok gibi

Nevyork, 8 (A.A.) — 310 yolcu ve 240 kişilik mürettebatıyla Lahavane'dan gelmekte olan Amerika bandıralı 11520 tonluk Morroca Stleyobi vapurunda New jersey'daki Asbury park açıklarında yangın çıkmıştır. Vapurlar muavenete koşmuşlardır. Yangının yıldırımından çıktığı bildirilmektedir. Koridorlara girmek imkânı olmadığından yolcularla mürettebatın ekserisinin yandığı zannedilmektedir.

Nevyork, 8 (A.A.) — Beş baş-

(Arkası 6 ncıda)



Bu sene, şehrimize gelen seyyah sayısı her senekinden fazladır. Bilhassa yaz mevsiminde, görülmedik bir akın olmuştur. Seyyahlar, her yıl, kısm daha çok gelirlerdi. Resmimiz bu seyyah ka-

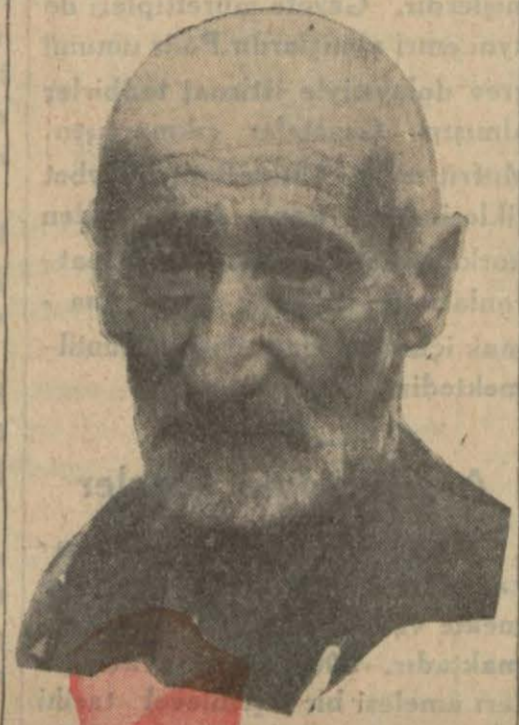
filelerinden birini gösteriyor. Seyyah gemilerinin limanımıza daha ucuz girmesi temin edilebilse, bugünkünün beş misli daha çok seyyah geleceği hiç şüphesizdir.

Lukenbah vapuru, Morrocastle'in yanına sokulup sağ kalan yolcu ve mürettebatı bordasına almıştır.

## İhtiyar türbe bekçisine dadanan hırsız

Tam dört defa nesi var, nesi yoksa aşırıldı

Bu yaman hırsız aranıyor



Türbe bekçisi Hasan İrendi

Bahçekapıda Hamidiye türbesinde bir müddettenberi esrarengiz bir hırsızlık devam etmektedir. Türbenin bekçisi ve odası 4 defa meçhul hırsızlar tarafından soyulmuştur.

(Arkası 6 ncıda)

## Balkan konferansı

Toplanması ihtimali pek zayıf görülüyor

Şimdiye kadar Balkan şehirlerinde dört defa toplanmış olan Balkan konferansından beşincisinin Belgratta toplanmasına karar verilmişti. Sonradan konferansın İstanbulda toplanması tesbit edildi. Balkan konferansının zaten sırası gelmeden Türkiye'de toplanması mevzuubahsolurken ortaya yeniden bir haber çıkmıştır. Bu da beşinci Balkan konferansının toplanmasının tehirlenebileceğidir.

Balkan konferansı Türk grubu reisi Hasan bey dün bu tehir işi hakkında şunları söylemiştir:

(Arkası 6 ncıda)

## Miralay Bekir Sami bey

Esbak Kolordu kumandanlarından Miralay Bekir Sami Bey dün gece âni olarak nefzidimağiden vefat etmiştir. Milli mücadelede Bursa cephesinde büyük yararlıklar göstermiş olan Bekir Sami Bey umumî harpte Kafkas ve Irak cephelerinde de fedakârlık göstermiştir.

Cenazesi yarın saat onda Üsküdar'da Paşakapısındaki evinden kaldırılarak Karacaahmet mezarlığına gömülecektir. Merhumun ailesine taziyetlerimizi beyan ederiz.



## HABER'in büyük bağ eğlencesi

## 21 Eylül cuma günü Okuyucularımız nasıl iştirâk edebilecekler?

Okuyucuları için

Topkapı haricinde Remzi Beyin Amerikan Nümune bağında tertip ettiği büyük bağ eğlencesi bu ayın 21 inci cuma günü yapılacaktır.

Bütün İstanbul okuyucularımızdan eğlencemize iştirak etmek isteyenler aşağıda yazılı şekilde hareket ederek birkaç gün sonra ilân edeceğimiz günden itibaren, davetiyeleri idarehanemizden alabileceklerdir.

İştirak şartları şunlardır:

1 — Daimî okuyucu kartımızı hamil bulunanlar, bize gösterecekleri daimî kuponlarımızla alacakları davetiyelerle.

2 — Daimî okuyucularımız yanlarında en çok (8) davetli bulundurabilirler. Ancak bu davetliler ayrıca (32) kuruş mukabilinde numaraları idarehanemizde mazbut 8 HABER kuponu alacaklardır.

3 — Son bir aylık kuponlarla iştirak etmek isteyen okuyucularımız, gene numaraları idarehanemizde mazbut (40) kuruş mukabilinde 10 HABER kuponu alacaklardır.

4 — Gazetemiz okuyucusu olup ta şimdiye kadar hiç kupon toplamamış bulunanlar da ( ) kuruş mukabilinde idarehanemizden tedarik edecekleri kuponla davetiyeleri alabilirler.

Eğlencemizin çok samimî olacağından hiç şüphe etmiyoruz.

Davetlilerimize davetiyeleri tevzi edilirken ayrıca bağda parasız üzüm yiyebilmeleri için kartlar verilecektir.

Her okuyucumuz bunlarla üzüm yiyebilecektir.

Eğlencemizin yapılacağı bağ Topkapıdan yaya olarak azami beş dakika mesafededir. Kendilerini Topkapıdan bağa götürülebilmek için nakil vasıtalarının teminine çalışıyoruz. Bağda incesaz, caz bulunacaktır.

Okuyucularımızın azami istirahatlarını temin için bütün tedbirler alınmıştır.

Bağda, çocuklar için salmçak ve büfe mevcuttur.

## Nazi kongresinde

M. Hitler heyecanla dolu bir nutuk söyledi

Nurnbrg, 8 (A.A.) — Alman istihbarat bürosu bildiriyor:

Milli sosyalist şeflerinin toplantısı dün akşam saat 18 de yapılmıştır. Boz üniformalı 180 bin kişi hazır bulunuyordu.

Mütteheyyiç, ayakta duran M. Hitler, muazzam halk kütlesine hitap ederek demiştir ki:

“— Bundan bir sene evvel aynı toplantıyı yapmıştık. Fakat o zaman siyasi reislerin adedi ancak yüz bindi. Bütün Alman milletine şamil hareketimizin ülküsü uğrunda sarfettiğiniz yorulmaz gayretlerden dolayı sizlere teşekkür ederim. Bunca mesai fedakârlık ve sefalet pahasına kazanılan neticeleri elden kaçırmak bir cinayet olur.

Bazıları bir fırka olduğumuzu, diğer bazıları da bir teşkilât olduğumuzu söylüyorlar. Biz ne bu yuz, ne de ötekisiyiz. Biz bütün Alman milletinin ta kendisiyiz. İdare edenler, idare ettiklerini asla unutmamalıdır. Gelecek on iki ay içinde daha iyi olmağa çalışacağımıza ve mücadele senelerinde bize rehber olan sadakat, itaat, inzibat, fedakârlık ve tevazu prensiplerini daima daha ziyade yüksekte tutacağımıza yemin ediyoruz. Böyle prensiplere istinat eden bir millet haricinin suinyetiyle imha olunamaz.

Milletimiz sulh ve muslihaneye çalışmak için herkese elini uzatıyor. Fakat ondan hürriyeti, hukuk müsavatını esirgemek isteyenlere karşı kendisini müdafaa edecektir.

Bizim hareketimiz milletimize büyüklüğünü, hürriyetini ve tabii refahını iade edecektir..”

## Askeri heyetimiz Harkofta

Haskof, 8 (A.A.) — Türk askeri heyeti buraya gelmiş ve Türk — Sovyet bayraklarıyla süslenmiş bulunan istasyonda sivil ve askeri memurlar tarafından karşılanmıştır.

Istasyonda bir kıta asker heyete selâm resmini ifa etmiştir. Türk misafirler, Harkof garnizonu kumandanı M. Turovskiye, mıntaka icra komitesi ikinci reisi M. Bogutskiye ziyaret etmişlerdir. Heyet bundan sonra Harkof traktör fabrikasını, kızılordu evini ve tayyare karargâhını gezmiştir. Tayyare meydanında Türk heyeti şerefine bir hava geçit resmi yapılmış ve akşam M. Turovski tarafından bir ziyafet verilmiştir.

## İtalya Fransa arasında anlaşma var mı?

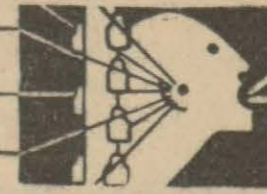
Londra, 8 (A.A.) — Son günlerde İtalya ve Fransa hükümetlerinin teşriki mesaf edebilmek ihtimallerini gösteren bir çok alâmetler olmasına rağmen, İngiltere hükümet mahafili bu haberi hayretle karşılamıştır.

## Haftanın davası

Morğ müstahdemlerinden Osman efendinin Hafta gazetesi aleyhine açtığı davaya dün üçüncü ceza devam edilmiş, fakat davacı gelmediğinden sukut etmiştir.



## Son Haberler



# Amerikadan sonra İspanyada da büyük bir grev başladı

## İspanyada kanlı hâdiseler çıkmasından korkuluyor

Madrid, 8 (A.A.) — Umumi grev ilân edilmiştir. Bu sabah saat altıda tramvay, tünel memurlarıyla taksi şoförleri işlerini bırakmak için sendikalarından emir almışlar ve bu emre derhal itaat etmişlerdir. Gazete mürettepleri de aynı emri almışlardır. Polis umumi grev dolayısıyla istisnai tedbirler almıştır. Gazeteler çıkmamıştır. Müfrit mahafil itidallerini kaybettiklerinden kanlı hâdiselerden korkulmaktadır. Katalonya patronlarının içtimama mani olmak için örfi idare ilânı düşünülmektedir.

## Amerikadaki grevler

Nevyork, 8 (A.A.) — Mensucat grevi mütemadiyen genişlemekte ve kanlı hâdiseler de artmaktadır. 500 bin elbise fabrikaları amelesi bir teşrinivel tarihi için grev ilânına karar vermiştir. Bu grevin mensucat amelesi greviyle alâkası yoktur.

Vaziyet bilhassa cenupta çok vahimdir. Patronlar sendikalara dahil bulunmayan ameleden gönüllü polis kaydediyorlar ve bunlara yemin verdireyorlar.

Asıl kanlı hâdiseler işte bu gönüllü polislerle grevciler arasında vuku bulmaktadır. Bunlara silâh da verilmektedir. Amerika iş federasyonu reisi M. Green mensucat grevini tutmak için Amerika da teşkilâta tabi ne kadar işçi varsa icabında seferber edeceğini söylemiştir.

Diğer taraftan grev komitesi reisi M. Gorman M. Ruzvelt tarafından teşkil olunan komite azasıyla görüşmüştür. Bu mülâkatta grevcilerle muarızları arasında umumi bir müzakere açılmasının görüşüldüğü zannediliyor.

## Sabah gazeteleri ne diyorlar?

VAKIT — Mehmet Asım Bey makalesinde, Fransa bağcılar birliğinin yedi teşrinivelde büyük “Üzüm ve şarap bayramı,, yapmak için şimdiden hazırlıklara başlamış olduğunu anlatarak bundan maksadın üzüm istihlâkını arttırmak ve bu suretle buhran içinde bulunan bağcıların iktisadî zorluklarını azaltmak olduğunu kaydediyor.

Mehmet Asım Bey Fransada duyulan ihtiyacın bizde fazlasıyla mevcut olduğunu işaret ederek üzümlerimizin yaş değil hatta kuruluken bile müşterisizlikten çürüdüğünü, taze üzüm ihracatı işinin bir vagon meselesi olduğunu yazdıktan sonra “Yirmi beş, otuz sene evvel üzümcülük ve bağcılık

## Viladivostokta tahşidat

### Türkiye ve Yunanistan

Beynelmîlel sahalarda bir birleri namına söz söyliyebilirlir

Atina, 8 (A.A.) — Gazeteler, hariciye nazırı M. Maksimosun Türkiyenin milletler cemiyeti meclisindeki yarı daimi azalığına namzetliğinde müzaheret edeceğini ehemmiyetle kaydetmektedir.

Mesajer Daten gazetesi başmakalesinde Türk — Yunan dostluğunun samimiyetini kaydettikten sonra diyor ki:

“Bu ikinci misakın aktinden daha çok evvel Yunan hariciye nazırı Cenevrede şunu samimiyetle söyleyebiliyordu:

“Türk meslekdaşınla olan temas o kadar kuvvetli tesis edilmiştir ki kendi memleketlerimiz namına söz aldığımız vakit diğeri namına da konuşuyoruz..”

### Haydarpaşa muallim mektebinin kadrosu

Ankara, 8 (Hususi) — Haydarpaşa lisesiyle beraber aynı yerde kurulacak muallim mektebinin de teşkilât kadrosu üzerinde çalışılmaktadır. Bu müesseseler ayrı ayrı müdürler tarafından idare edilecektir.

### M. Venizelos Atinaya döndü

Atina, 8 (Hususi) — M. Venizelos bugün İtalyan bandralı Teve re vapuru ile Avrupadan Atinaya dönmüştür.

### Kayseride sıcaklar

Kayseri, 8 (A.A.) — Bir haftadanberi şimdikiye kadar görülmemiş gayri tabii bunaltıcı sıcaklar devam etmektedir. Hararet gölgede 38 dir.

### Sovyetler 26 gemi tahşit etmişler

Tokyo, 8 (A.A.) — Yarı resmi Rengo ajansının haber aldığına göre, Sovyetler, Vladivostokta dört denizaltı gemisi yapmaktadırlar. Bu limanda 26 Sovyet harp gemisi tahşit edilmiş bulunmaktadır.

### Nis çocuk eşyası sergisine iştirâk edeceğiz

Ankara, 8 (Hususi) — Hima yei Etfal cemiyeti reisi Fuat Bey, İstanbula hareket etti. Oradan Tekirdağına gidecektir.

Bu sene kânun aylarında Niste yapılacak çocuk eşyası sergisine hususî surette iştirak edilmesi muhtemeldir.

### Milletler Cemiyeti ve Çin

Cenevre, 8 (A.A.) — Çin başmurahtası Kotayşi, Milletler Cemiyeti umumi kâtipliğine aşağıdaki mektubu göndermiştir:

“Milletler Cemiyeti meclisine dokuz gayri daimi azalık intihabı kaidelerini, azalık müddetini ve tekrar intihab usulünü tesbit eden heyeti umumiyenin 15 eylül 1926 tarihli kararına tevfiakan hükümetimin tekrar intihab edilebileceği yolunda karar verilmesi hususundaki talebinin heyeti umumiyeye arzını rica ederim..”

### Gümrüklerimizde yapılacak islahat

Ankara, 8 (Hususi) — Gümrükler vekâleti teşkilâtına ait proje esaslarının mühim kısımları hazırlanmıştır. Bütçe tasarrufları noktasından gümrüklerde mühim değişiklikler olmayacak; yalnız en mübrem kısımlarda, muameleleri pratikleştirici, basitleştirici teşkilât yapılacaktır. Bilhassa muayene teşkilâtı muhakkak surette kuvvetlendirilecektir.

## Cenevrede faaliyet

Sovyetlerin Milletler Cemiyetine girmeleri görüşülüyor

Cenevre, 8 (A.A.) — Milletler Cemiyeti çalışmasının ilk gününe, Sovyet Rusyanın bu cemiyete girmesi meselesi hakim olmuştur. Fransa hariciye nazırı M. Bartu, bu faaliyetin mihverini teşkil etmiş, Çekoslovakya hariciye nazırı M. Benes ile tamamilen mutabık kalmıştır.

M. Bartu, bilhassa Portekiz murahtası M. Vascakcelos, Arjantin murahtası M. Catillo ve Lehistan hariciye nazırı M. Bek ile de görüşmüştür. Bek — Bartu mülakatı bir buçuk saat sürmüştür. Murahtaslar, müzakereleri hakkında katien ifşaatta bulunmamağı taahhüt etmiş olduklarından resmi hiç bir malûmat alınmamıştır. Bir takım müşkülâtın hâlâ mevcut olduğu, ancak bunların iktiham edilemeyecek derecede olmadıkları anlaşılmaktadır.

Filhakika Milletler Cemiyeti muhitinin bütün dikkatini celbeden Lehistan hariciye nazırı M. Bek, M. Bartu ile bitarafane, itimade müstenit ve tamamilen dostça görüşmüş ve bu görüşme esnasında bilhassa iki memleketi alâkadar eden meseleler ve diğer taraftan Sovyet Rusyanın Milletler Cemiyetine girmesi tetkik olunmuştur.

Milletler Cemiyeti azası arasında tam bir müsavat temini için daimi azalıkların kaldırılması hususundaki eski tensikat zımnıyeti tekrar baş göstermiştir. Fakat, M. Bartu, Sovyet Rusyanın Milletler Cemiyetine girmesinin Avrupa sulhunu fevkalâde kuvvetlendirmeğe hizmet edeceğini göstermiş olduğundan muhataplarının katı prensip kararlarında ısrar etmelerinin önüne geçmiştir.

Hulâsa olarak denilebilir ki; dünkü müzakereler cesaret verici mahiyette ve müsait bir netice elde edileceğ benzemektedir.

## Saat kiralaları

Havagazı ve su şirketleri kiradan vaz geçmek istemiyorlar

Ankara, 8 (Hususi) — Havagazı ve su saatlerinin fiyatları hakkında Nafta Vekâletince sorulan suallerin cevapları gelmektedir. Şirketler, gönderdikleri mektuplarda hava gazı ve su saatlerinin de elektrik saatleri gibi sahiplerine mal edilmesine taraftar olmadıklarını, saatlerin kiralalarını ucuza almak suretiyle müşterilerinin lehine hareket edeceklerini bildirmişlerdir.

4000 havagazı, 10.000 elektrik saatinden ayda 2500 liraya yakın yalnız kira bedeli almakta olan Ankara havagazı ve elektrik şirketinin de saatlerin müşterilere mal edilmesine taraftar olmadığı söylenmektedir. Bununla beraber Vekâlet, saat kiralalarının indirilmesi hakkındaki teklifleri doğru bulmamaktadır.

Öğrendiğimize göre halkın, yapılmış mukaveleler icabı olsa bile, istismar edilmesine müsaade edilmeyecektir.

**Benim görüşüm:****Düğün ve bal ayı seyahati**

İsmlerini saymıyayım; fakat, şehrimizin mahdut bir, haydi iki, haydi üç müessesesi vardır. Kim evlenirse, düğününü burada yaptırmağı asrılık icabatı biliyor,

Eskiden ya kız tarafının yahut erkeğin evinde, bazan da zengin bir akrabanın konağında toplanılır; kma gecesi, düğün, paça günü, vur patlasın, çal oynasın giderdi.

Çok müreffeh zamanlardan kalma bu sefahat, haydi, eski şerait içinde, gene bir dereceye kadar akla yakındı. Vakıa, bu düğünler yüzünden varını yoğunu satanlar, gırtlaklarına kadar borca batanlar olurdu ama, gene de, edilen masrafların çoğu — bir cepten çıkıp öbür cebe giriyormuş gibi — Türklerin elinde kalırdı.

Yeni moda düğünler ise, hayatımızın her şubesinde tatbika başladığımız millî iktisat nazariyesine hiç uymuyor: Şampanyasından, viskisinden ananasına ve tuvaletinden diğer teferruatına kadar, paralar, hep yabancılara akıyor.

— Filanca "konfur monderenli.. (!) lokantada yahut otelde düğün yapılacak! E, tabii ne yapalım? Eşe dosta karşı küçük hanım küçük düşmek istemedi. Ne de olsa taze heveslendi.. - deniyor..

Yaldızlı davetiyeler. Tabii, çağırılanlar somurtuyor: Çiçek ve elbise masrafı.. Fakat asıl yıkım evlenenlere oluyor: Bir senelik kızıgalarını bir günde yedikleri için, ev kurmuş olacak yerde ev yıkılmış oluyorlar..

Ne bu?.. Şerefe.. Artık, borçların altından kurtulacağım diye çabala dur işin yoksa..

Mademki bir alafrangalık yapılmak isteniyor. Bari şu lokantada düğün yerine garplıların tatbik ettikleri balayı seyahatini ihdas etsek.. Meselâ, vapura bin.. Akdenizde bir gezinti, yahut da Karadenizde bir boy gidip gelme, yahut Bursa, Yalova dolması.. Hiç değilse hem memleket görülür, hem de coşten çıkan ele gitmez..

Emin olun, böyle bir kutulama pek daha ucuza gelir..

Hoş, hal ve vakti yerinde olmaları için, fantezinin bu kadarna da lüzum yoktur ya.. Düğün parasıyla, yeni aile, kuracağı evin eşyasını, kilerini, düzünelerle mendilini, çorabını, beyaz çamaşırını düzmeğe çabalamalardır.

Bunu, herkes hoş görür.. Bahusus, köylerimizde, düğün âdeti pek yıkımdır.. Lâkin şimdi modalar şehirlerden kasabalara, kasabalardan da köylere doğru yayıldığı için, masrafsız izdivaçlara biz başlamalıyız.

(VA-NA)

**Kerpeten vidadı davası**

Ömer Yılmaz Beyin dişini tedavi ederken boğazına kerpeten vidadını kaçırmaktan suçlu Koço Agandis efendi aleyhindeki davaya dün devam edilmiştir. Mahkemede Koço efendinin dişçilik yapabileceğine dair olan ruhsatiyesi okunmuş, raporları gelmediği için mahakeme 29 eylüle bırakılmıştır.

**Telefon Şirketinde garip işler****Şirket, esasa ait bir çok evrakı alâ-kadar komisyona göstermemektedir**

Telefon şirketinin hesapları ve muameleleri tetkik olundukça eksiklikler ve garabetler artmaktadır. Hâsıl olan kanaat esasa ait birçok evrakın ortadan kaldırıldığı veya komisyona gösterilmek istenmediği yolundadır. Masraflar çok kere yüzde yüz hatta yüzde iki yüz nispetinde fazla olarak gösterilmektedir. Bu arada 200 bin liralık bir masrafın hakiki olarak yalnız 20 bin liradan ibaret olduğu tesbit edilmektedir.

**Peynirciliğin inkişafı**

Edirnenin peynirlerini tetkik etmek, satışlarını kolaylaştırmak ve daha fennî esaslarla peynir yapmanın neye mütevakıf olduğunu tesbit için iktisat vekâleti kimyagerlerinden Halit beyin Edirneye gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Tetkik neticesinde müs-pet neticeler almacağı anlaşıldığı takdirde bir peynir satış kooperatifi teşkili için çalışılacaktır.

**Kadıköy tramvayları**

Kadıköy - Suadiye mntakasında yapılmakta olan tramvay hattı ikmal olunmuştur.

Evvelki günden itibaren Kadıköy - Moda hattının da inşasına başlanmıştır. Çift olacak olan bu hat Bahariye caddesinden geçerek Moda iskelesine kadar uzuyacaktır. Kalamış - Fenerbahçe hattının toprak tesviyesi yapılmış ve dünden itibaren hatların döşemesine de başlanmıştır. Bütün bunlar teşrinievelin haftasında nihayet bulacaktır.

Bu hatlarda işlemek üzere elveriş kişilik son sistem 20 tramvay arabası satın alınmıştır.

**Lehli talebeler**

Yelkenli bir kayıkla Romanyadan şehrimize 19 kişilik bir Polonyalı seyyah kafilesi gelmiştir. Kendileri Karadenizde birçok müşkülâta tesadüf etmişlerdir. Karakovili olan bu seyyahlar Karakovi belediye reisinin Muhittin beye gönderdiği bir hediyeyi de hâmidirler.

**Tramvay arabaları**

İstanbul tramvaylarındaki yolcu izdivahının önüne geçmek için araba adedi yüzde otuz artırılmıştır. Arabalardaki kalabalık bir derece hafiflemiştir.

**110 muhacir geldi**

Dün Romanyadan 110 muhacir gelmiş, ve iskân olunmak üzere Trakyaya sevklerine karar verilmiştir.

**Halkevinde toplantı**

Bugün saat 17 de Halkevinde, Halkevi edebiyat şubesi heyeti umumiye içtimarı yapılacaktır.

Bu içtimada önümüzdeki kış devresi faaliyeti programı hazırlanacaktır.

Ortadan kaybolan İstanbul yeraltı kablo plânı el'an ortaya çıkmamıştır. Tetkiklerin devamı daha birçok eksiklikleri ortaya koyacaktır. Mevcut şirketler arasında hesap ve muamelâtı bunun kadar karışık olanı yoktur.

Tetkiklerin neticesinde şirketin bilançoları, tesisatın maliyet fiatları, tesis masrafları ve faizleri bir rapor halinde nafia vekâletine verilecektir.

Diğer taraftan da haber aldığımız göre tramvay şirketi daimi bir tarife tesbiti hakkında faaliyete geçmek üzeredir. Şirketin salâhiyetler erkânının gelecek ya içinde Ankaraya gidip bu mesele

**Az daha boğuluyordu**

Sultanahmette, Arabacılar caddesinde oturan su yolcu Bekirin çocuğu Bürhan dün denize girerek boğulmak üzere iken kurtarılmıştır.

**Küpe hırsızı**

Taksimde Kılburnu caddesinde 24 numarada oturan Torokinanın 30 lira kıymetindeki küpesini çalan Marika yakalanmıştır.

**İki beşi birlik**

Büyük Zibada oturan Eftalyanın evine komşusu Hrisanti girmiş ve iki adet beşbirlik çalmış ve biraz sonra da yakalanmıştır.

**Tramvaydan düştü**

Şişlide hizmetçilik yapan Bekir kızı Aliye dün tramvaydan düşerek yaralanmış, hastaneye kaldırılmıştır.

**Lizol içti**

Balatta Hızır Çavuş mahallesinde Yeni caddede outran tenekeci Yakunun üç yaşındaki oğlu Savarım dolapta bulunan lizol şişesini eline almış, oynarken birdenbire içmiştir.

Savarım baygın bir halde Balat musevî hastanesine kaldırılmıştır.

**Belediye intihabı**

Bütün mntakalarda belediye intihabı için çalışılmaktadır. Intihap encümenleri şimdiye kadar mntakalarında 25 ve daha küçük yaşta olanları tesbit etmişler ve bunların yerlerini listede tesbit etmişlerdir. Bu yaşları tefrik edilenlerden 25 yaşından yukarı olanlar intihap etme ve edilme hakkını bu yaştan aşağı olanlar da yalnız intihap etme hakkını haizdirler. Defterlerin hazırlıkları bitmiştir. Yakında bunlar da asılacaktır.

Yarımdan itibaren propaganda afişlerinin asılmasına ve gelecek haftadan itibaren de halk hatipleri tarafından konferanslara başlanacaktır.

**Gene toplanamadı**

Dün banka heyeti umumiyesinin, esnaf bankası hakkında kat'i bir karar vermek üzere toplanmasına karar verilmişti. Bu içtima ekseriyet olmadığından yapılamamış ve başka bir güne kalmıştır.

etrafında temaslarda bulunmaları muhtemeldir.

Üsküdar su şirketi tarafından şimdiye kadar amele ücreti 125 kuruş olarak gösterilmekteydi. Son tetkikler bunu 75 kuruş olarak tesbit etmiştir. Bugün su ücretleri 15 kuruşa yani elektrik ücretiyle aynı dereceye inmiştir.

Komiyon ekseriyeti buna karar vermiş ve tanzim olunan mazbata nafia vekâletine gönderilmiştir.

**Vali bey Heybeli kampında**

Dün sabah vali Muhittin Bey refakatinde belediye iktisat müdürü Asım Süreyya bey olduğu halde Heybeliadada kimsesiz çocuklar kampını ziyaret etmiştir. Vali bey bir iki gün kampta kalarak tetkikatta bulunacaktır.

**Türk afyonu rakipsiz olacak**

Uzun müddettenberi Anadolu'da afyon istihsal mntakalarında tetkikat yapan afyon eksperleri mesailerini tamamen bitirmişlerdir. Eksperler afyon mntakalarından 1500 çeşit haşhaş tohumu getirmişlerdir.

Bu tohumlar Yeşilköy ıslah istasyonunda tetkik ve tasnif edilecek en yüksek evsafı haiz olanlar ayrılacaktır.

Diğer taraftan İrandan gelen eksperler Akay Haydar Ali Beçe, ofyonu toplama usullerini Saht afyon mntakalarında müstahsillerle göstermiştir. Gelecek istihsal senesinde bu usul tammi edilecektir.

Gelecek sene Türk afyonlarının şarkta rakipsiz bir vaziyete gireceği muhakkak görülmektedir. Son zamanlarda uzak şarktan yeniden bazı siparişler alınmıştır.

**Damat bey nerede**

Matmazel Ester isminde bir musevî kızı, musevî tüccarlarından birinin aleyhine adliyyeye müracaat etmiştir. Tahkikat birinci istintağ dairesince bitirilmiş ve hâdisе üçüncü ceza mahkemesine intikal etmiştir.

Matmazel Ester, tüccar tarafından izdivaç vaadiyle ifgal edildiğini iddia etmektedir. Hatta matmazelin iddiasına göre evlenme muameleleri bile bitirilmiş ve tam nikâh günü tüccar gelmemiştir.

**Eyüp cinyeti**

Eyüpte Zenberek hanımın ölümü etrafında müddeiumumilik tarafından yapılan tetkikat devam etmektedir.

Cidede bulunan Zenberek hanımını öldürdüğü iddia edilen Hüseyin efendi getirilmiş, müvacehe edilmek, ifadesi alınmak ve tahkikat yapılmak üzere Eyüp polis merkezine gönderilmiştir.

**SIYASET****Gümüşün devletleştirilmesi**

"Newyork Times" gazetesinden:

Reisicumhurun gümüşü devletleştirdiği haberi gazetelerde büyük başlıklarla mevzuu bahsedilmiş olmasına rağmen bu husus, haddi zatında mühim bir mesele değildir. Reisicumhur, yalnız Haziranda tasdik edilen gümüş mübayaa kanunundan aldığı salâhiyetle, memlekette mevcut gümüş külçelerinin Amerikan darphanelerine teslimi lüzumunu bildirmiştir. Bu hareket, Amerikan gümüş müstahsillerinin vaziyetine hiç bir tesir icra etmeyecektir. Çünkü, onlar yeniden istihsal ettikleri gümüşü beher (Ons) yüzde 64 sentten hükümete satabileceklerdir. Kanunun tatbiki eylemlerinde gümüş külçeleri bulunduran hususi spekülasyoncuları alâkadar ediyor. Reisicumhurun emirnamesinden bir kaç gün evvel bu spekülasyoncular ellerindeki gümüşün beher (Ons) m 48 sentten satabiliyorlardı. Şimdi hükümete beher (Ons) m 50 sentten satmak mecburiyetindedirler.

Bu hareketin müstakbel para siyaseti üzerinde ne gibi tesirler icra edeceğini şimdiden tahmin etmek imkânı yoktur. Yalnız şu nokta aşikârdır: Hükümet memleket dahilindeki gümüşü topladıktan sonra ileride daha fazla gümüş mübayaa etmek istediği takdirde bunu ancak haricden temin edebilecektir. Amerikanın göstereceği böyle bir talep, gümüşün dünya piyasasındaki fiatını arttıracaktır. Bununla beraber hükümet bu madenin beher (Ons) m 1,29 dolardan fazla kıymet vermek salâhiyetini haiz değildir. Gümüşün kıymeti bu seviyeyi buluncaya kadar Hazine nazırı kanundan aldığı salâhiyetle memleketin umumî menfaatine muvafik zaman, fiat ve şeraitle gümüş mübayaasına devam edecektir. Kanunun tasrihatına göre bir müddet sonra Amerikan para stoklarının dörtte birini gümüş ve dörtte üçünü de altın yapmak hükümetin mali siyasetinin bir kısmını teşkil etmektedir.

Bu suretle Hazine Nazırının gümüşü devletleştirme salâhiyetini almış olması, devletleştirmeye mecbur olması demek değildir. Gümüş mübayaası tedbirine hiç lüzum yoktur. Bu işten istifade edenler, yalnız gümüş müstahsilleri ile spekülasyoncular olmuştur.

**İki çocuk toprak altında kaldı**

Bakırköyünde Mahmut bey mahallesine tâbi Viran bostanında feci bir kaza olmuş, Fahriye ve Hacer adlarında iki çocuk ölmüştür.

Hâdisе müddeiumumiliğe aksetmiş, müddeiumumî Kâşif bey tahkikata başlamıştır. Söylendiğine göre bu kaza şu suretle olmuştur: Burada Hüseyin efendi isminde biri tebeşir çıkarmaya teşebbüs etmiş, birkaç defa hükümete müracaat ederek müsaade istemiştir.

Hüseyin efendi müsaade almadan birkaç defa amele çalıştırmaya başlamış fakat jandarma tarafından menolunmuştur. Hüseyin efendi son defa tekrar bir müracaat yapmış ve müsaade almadan beş yaşından on dört yaşına kadar küçük çocukları yirmi beşer kuruş gündelikle çalıştırmaya başlamıştır. Elli metre genişliğinde bir sahanın altından çukurlar kazılmaya başlamış, bu kazıntılarla toprağın altı hayli açılmış, fakat açılan kısmın çökmemesi için bir tedbir alınmamıştır. Dün gene bu suretle çalışan çocuklar toprak kazarlarken birden üst kısım çökmüş, Fahriye ile Hacer isminde iki çocuk toprak altında kalarak ölmüşlerdir. Hâdisе etrafında tahkikata devam edilmektedir.



## Abdülhamit ve Gözdeleleri

Tarihî tefrika: 60

"Haremi Humayun,, kapısında patlıyan silâh sesleri herkesi telâşa düşürmüştü. Kadınlardan feriyat edenler, yere düşüp bayılanlar çoktu.

Silâh sesini Abdülhamit de işitmişti. Uzun yıllardan beri kulağına silâh sesi aksetmeyen Kızıl Sultan o gün korku ve heyecan içinde, sarayın neresinde saklanacağını bilmiyordu.

İşin iç yüzü çabuk anlaşılırdı. Fakat Abdülhamidin sınırları o kadar gerilmiş, oderece asabileşmişti ki.. Bu sırada önüne geleni haşlıyor, avazı çıktığı kadar bağırıyordu.

Saray halkının rahatı kaçmıştı. Zaten bir akşam evvel esrarengiz bir şekilde ölen harem ağası Beşir'in sarayda tevliht ettiği heyecan dalgası henüz yatışmamışken, şimdi de bir silâhşorun vurulması, Abdülhamidi çıldırmağa kâfi gelmişti.

Ölen silâhşorun cesedini sürükliyerek derhal ortadan kaldırmışlardı.

O günden itibaren nöbetçilerin silâhlarına kurşunsuz fişenklar konulması irade edilmiş ve bütün silâhlar muayeneye tabi tutulmuştu.

Abdülhamit Beşir ağanın ölümü etrafındaki dedi kodularla yakından alakadar oluyordu.

O akşam İkbâl Padişahın yanında dururken, Abdülhamit soru:

— Yavrum, senin kulağın deliktir! Beşiri öldürdüler mi? Yoksa hakikaten kendi kendine mi öldü?

İkbâlin bir şeyden haberi var mıydı, yokmuydu? Bunu kimse bilmiyordu. Fakat, Abdülhamidin son göz ağrısı olan İkbâl, bu suale çok mânâlı bir cevap vermişti:

— Beşir çok sağlam bir adamdır. Apraların bu yaşta öldükleri görülmemiştir. O daha ellisinde bile yektü. Yaş kırktan fazla görünmezdi. Ömründe bir defa bile diş ve mide ağrısı çekmemişti.

— Midesinden sancılanmış diyorlar.

— Kim bilir, Şevketlim, belki de...

Yazan: İshak Ferdi

Abdülhamit gözlerini açarak gülümsedi:

— Zehirlemişlerdir demek istiyorsun değil mi?

— Öyle tahmin ediyorum, şevketlim!

— O halde bir duyduğun var? Hele şu dilinin altındaki baklayı çıkar bakayım!

İkbâl yemin etti:  
— Vallahi bir şey bilmiyorum, şevketlim! Hiç bir şeyden haberi yok.

— Pek âlâ. Diğer harem ağaları bu ölüm hakkında bir şey söylemiyorlar mı?

— Onlar da cariyeniz gibi hayret ediyorlar, şevketlim!

Bu sırada Baş Mabeyinci Celâl Bey telâşla huzura girerek:

— Çok garip bir tehdit mektubu aldım, şevketmeap! dedi, İstanbul posthanesinden kulunuz namına gönderilmiş.

Abdülhamit yemek yiyordu.

— Oku bakalım... Ne diyor?

— Beşir ağadan bahsediyor da, şevketmeap! Bu sebeple efendimi ze arz etmekte isticâl gösterdim!

Ve gözlüğünü takarak, elindeki mektubu okumağa başladı:

"...Beşir ağanın ölümünden hiç kimseyi mes'ul etmeğe kalkışmayınız! Onu, gevezeliğinin cezasını görmek ve diğerlerine ibret olmak üzere, her yere serbestçe giren elimiz öldürmüştür."

Gizli komite

Abdülhamit, bu mektubu dinlerken, beyninden kaynamış sular döküldüğünü ve dizlerinin bağı kesildiğini duyuyordu. Birden yemek sofrasından geri çekildi:

— Alçaklar.. Hâlâ aramızdan uzaklaşmadılar. Bu (gizli el) kimlerin elidir Celâl?

Diye bağırıldı.

Kızıl sultan artık çileden çıkmıştı. Onu hiç kimse teskin edemezdi. İkbâle:

— Defol karşımdan.. Hiç birinin yüzünü görmek istemiyorum.

Dedi.. İkbâl yavaşça eğilerek geriye doğru çekildi.. Fakat, kapıdan çıkarken, tekrar Kızıl Sultanın sesi işitildi:

## Çocuk

Sahifesi bilmecesinde hediyeye kazananların listesi

85 — Aksaray 75 Merzuka Hanım. 86 — Büyükdada 10 Fedon Bey. 87 — 1° inci ilkök mektep 4 Asuman Hanım. 88 — İstanbul kız orta mektebi Fethiye Hanım. 89 — Çengelköy Melek İsmail Hanım. 90 — Taksim 12 Rahi B. 91 — Yeşilköy 35 R. Yiya Bey. 92 — Beşiktaş 105 Sabahattin Bey. 93 — Topkapı 8 İzzet Hanım. 94 — Sofya 62 Memduh Bey. 95 — Samatya Ülkü Özen B. 96 — Bostancı ilkökmehtep Naim Hanım. 97 — Kumkapı 29 Belkıs Hanım. 98 — İstanbul Sanatlar M. Musa Süheyl Bey. 99 — Kumkapı 24 Matmalaz Siyika Hanım. 100 — Fatih 11 Cemal Bey. 101 — Büyükdada 15 Adnan Bey. 102 — Kadıköy 10 Maide Hanım. 103 — Ortaköy 29 Saadetin B. 104 — Kartal 46 Leylâ Hanım. 105 — Pangaltı sakı sokak 2 Mari Hanım. 106 — Büyükdere 92 Sevim Hanım. 107 — Sultanselâm 51 Şadiye Hanım. 108 — Pangaltı 8 Semra Kadri Hanım. 109 — Beşiktaş Dolmabahçe Sarayda odacı Mehmet B. 110 — Karagümrük 39 Ahmet Bey. 111 — Barbiye 20 Sabahat H. 112 — Kandilli kız lisesinden Leman H. 113 — Osmanbey 9 Suzan Hanım. 114 — Karagümrük 93 Güzin Hanım. 115 — Bilezikçi sokka 71 Nezihe Hanım. 116 — Feriköy 25 Muazzez Hanım. 117 — Pangaltı 15 Kapıcı Cafer B. 118 — Cibali 19 Todor B. 119 — Cibali 1 Hihali B. 120 — Galata Ayten Meral Hanım. 121 — Beşiktaş 18 Muazzez Hanım. 122 — Kandilli 12 Fehmi B. 123 — Pendik 12 Faruk Bey. 124 — İstanbul erkek lisesi 396 Burhan Bey. 125 — İstanbul Telgraf merkezinde Safer B. 126 — Fener 120 Bedriye H. 127 — Heybeliada 130 Faruk B. 128 — Adada Fatma Hanım. 129 — Samatya 141 Nuri Bey. 130 — Galata 3 Demir B. 131 — Feneryolu Reşat B.

## TAKSİM

### BELEDİYE BAHÇESİ

Bugün saat 17 de, gece saat 22 de gayet zengin

### Varyete Programı

(2401)

— Buraya gel. Nereye gidiyorsun? Beni yalnız bırakmayın!

Mabeyinci Celâl Bey mektubu okuduğuna pışman olmuştu. Padişaha verecek cevap bulamıyordu.

Abdülhamit:  
— Celâl! Arabı öldüren eli senden isterim!

Diyerek Baş Mabeyincinin yakasına sarıldı.

(Devamı var)

— Acaba kaç misli fırlamış? Onun için, Nafiz Beyin odasına girdi.

— Ne kadar fırlamış dedinizdi?... Merak oldu.

— Zenginın parası fakirin çenesini yorar" dedim ya.. siz de bu kaideden kurtulamadınız.. Hattâ sizin yalnız çenenizi değil, tabanınızı da yoriyor..

Hay Allah müstehakkını versin.. Şimdi, nükte yapılacak zaman mıydı?.. Şu Nafiz Beyin ağzından, lâf, nasıl da dirhemle çıkıyordu..

Nihayet rakamı söyledi:  
— 407..

Birden bire Fikret kavriyamadı; şaşkınlıkla:

— "Nasıl 407?.. - diye düşündü. - acaba bu 5200 liradan sonra, 407 lira daha mı kazandım?.."

Yüksek sesle sordu:

— Ne 407 si?

— Allah Allah.. Cahil gibi soruyorsunuz? Bu aksionlar dolar hesabı ile değil mi, beyim? İşte beheri, altın menbânın bulunması üzerine, 407 dolara fırladı..

## İngilizce dersleri

— 36 —

Müellifi: Ömer Rıza

The wishing Ring (IV)

The years went on, and still no wish had been spoken. Sometimes his wife suggested 1) a wish, but he always replied that there was plenty of time. At last she saw that she could not persuade him, and so she gave up 2) speaking about the ring altogether 3). Though the farmer often looked at the ring and turned it on his finger, he took care not to utter 4) a wish.

Thirty, forty years had gone by, the farmer and his son had grown old; their hair was white as snow, but the wish had not yet been uttered. They both died in the same night.

Their children and grand - children stood around 5) them weeping 6) One of them suggested that they should take the ring from the old man's finger as a remembrance 7), but the eldest son said:

"No, let our dear father take this ring into the grave 8). He always treasured 9) it; and mother used often to look at it too. Perhaps she once gave it to father, when they were young."

So the old farmer was buried with his wife, and on his finger was the ring which was supposed to be a wishing ring; but which was not, and yet it had brought him as much happiness a man could desire 10) For you see - my dear children, a poor thing in good hands is better than a fine thing in bad hands.

The children all thanked their grandfather for his teryâ and as the rain had nearly stopped, Mary, Tom, and Henry put on thickboots 11) and went shopping 12) with Aunt Grace, Jane had to stay at home, because there was a big hole in sole of her boot. Aunt Grace had to get some meat at the butcher's 13), and a boof 14) of bread at the baker's; 15) and Tom took Jame's little boots to the shoemaker's, to have them resoled, 16) he promised to send them next day. "Pleare don't forget" said Tom. Then they went to the Post office 17), which was at the grover's and bought some stamps and post cards 18). They also bought some coffee there and some suger. When they got home it was nearly time for supper.

Lügatler.

- 1) Suggested (saecsted): teklif etti.
- 2) gave up (gev op): vazgeçti.
- 3) altogether (oltugezer): tama - men - kâmilin.
- 4) utter (ater): telâffuz etmek.
- 5) around (aravdn): etrafında.
- 6) weeping (vipin): ağlamak.
- 7) remembrance (remembrans): hatıra - yadigar.
- 8) grave (grev): kız.
- 9) treasured (trezere): bir define gibi sakladı.

- 10) desire (dizayer) arzu eder.
- 11) boots (buts) ayakkabı.
- 12) shopping: mağazalardan alışveriş.
- 13) butcher (butçer) kasap.
- 14) loaf (lof) somun.
- 15) baker (beker) ekmekçi
- 16) resole (risol) ayakkabıya perçe vurmak.
- sole (sol) taban
- 17) Postoffice (post ofis) posta dairesi.
- 18) Postcards (postcards) postakartları..

Cevap veriniz:

- (1) Did the farmer utter any wish?
- (2) Who stood around him after he died?
- (3) What did one of them suggest?
- (4) What was the eldest son's reply?
- (5) What is better than a fine thing in bad hands.
- (6) Why did Jane not go out with the others.
- (7) Where did Aunt Grace go?
- (8) What did they buy at the grocer's?
- (9) Which is heavier a pound of feathers or a pound of gold?
- (10) What does a loaf of bread cost?

(1) What does a post - card cost?

## SARAY

(Eski Glorya) sineması

12 Eylül Çarşamba akşamı tam saat 21 de yeni mevsim için kapılarını açıyor. İlk programda: Büyük artist

**DOUGLAS FAIRBANKS'ın**

zevçesi Mary Pickford'dan ayrıldıktan sonra çevirmiş olduğu en büyük filmi olan

**ASRİ ROBENSON**

Muazzam ve muhteşem filmi takdim ediyor. United artist filmidir.

foröy 30, Hususî 50, Lüks balkon 70 kuruş. (2395)

## 12 Eylül bu Çarşamba SUMER

(Eski Artistik) sineması  
Yeni sinema mevsimini

**LİLİ DAMİTA ve HENRİ GARAT**

Tarafından bir sureti fevkalâdede temsil edilen

**ÇALINAN ADAM**

Gayet orijinal ve muhteşem filmi ile açılıyor

**DIKKAT: Fiyatlardaki büyük tenzilâtten istifade etmek isteyenlerin sinema gişelerine müracaatları lâzımdır. (2420)**

Tefrika numarası : 72

## Aşk mı, Servet mi?

Nâkili : (Vâ - Nû)

— Edemedim... Bir kaç gündür fazla meşguliyetim vardı... diye Fikret kekeleydi.

— Ellevce altın bulunacağı kuvvetle tahmin edilerek bu aksionların şirketine ümit bağlanmıştı... Sonra, ümitler suya düştü... On dolarlık aksionlar yarım dolara düştü... Şimdi ise...

Hay aksi şeytan hay... Bir türlü öğrenemiyordum.

Zira içeri bir adam girdi.

— Efendim, Fikret Beyi biri görmek istiyor..

Kapı aralığında bakan Fikret, Alişan Beyin memurunu tanıdı.

Mütebessimane kendisini bekliyordu.

Şimdi, eşam ve tahvilât şefi Nafiz Bey onu görürse... Çekin verildiğini farkederse... Sanki serveti elinden alınacakmış gibi, delikanlının ödü pat-

liyordu.

— Bir dakika müsaade..

Koridora fırladı.

— Şu çeki aldığınızda dair bana imza veriniz Beyefendi..

Kararan gözleriyle, Fikret, baktı: Çekin üzerinde "5200 lira" yazılı olarak yazılıydı.

Elleri titriyerek imzayı attı.. Elini cebine daldırdı.. Beşlik, tek, kaç parası varsa hepsini bahşış verdi..

Ne yaptığını tayin edemedi koştu... Derhal paraları kasadan aldı.. Sonra, kendi hesabına yatırdı..

Kasadar:

— Allah versin, beyim... Ne oluyoruz?... diye sordular..

Dedikodudan korktuğu için:

— Emanet... Emanet... diye kekeleydi.

Lâkin, aklını, mütemediyen şu sual kurcalıyordu

— Peki 500 aksion kaç para eder?..

— Darp amelîyesi bilmiyor musunuz? Zihni hesabınız zayıf ta değildir. 407 kere 500 ne eder?

Küçük memurlardan biri, şeflere yaranmak için atıldı:

— 203.500 dolar efendim.. Emrederseniz Türk lirasına da tahvil edeyim..

Nafiz Bey, güldü:

— Alişan Beyin meçhul müşteri - si kaç para kazandı diye hesap ediyorsunuz galiba..

Bu sırada, Borsanın telefonu çaldı; şef, kısa bir muhavareden sonra:

— İşte .. dedi. - aynı aksionlar 407 den 423 dolara fırlamış.. Demek ki, merak ettiğiniz adam, bizim para ile yarım milyon lira sahibi oldu..

Artık, Fikret bütün soğukkanlılığını kaybetti.

Ne Allahısmarladık ne bir şey.. Ok gibi fırladı.. Derhal Alişan Beyin yazıhanesine koştu:

— Azizim... Kararımı verdim.. Satın.. diye haykırdı..

Çok namuslu ve çok hayirhah bir adam olan Alişan Bey:

— Hay Allah razı olsun.. - dedi zira, asabiyetinden ölecektim.. Bu aksionlar, nasıl böyle yıldırım sürü - tiyle çıkarsa aynı suretle de düşebilir.. Telgraftı çekiyorum.. Vaktâ resmî fiat 423,12 amma, benden 415 ten istediler.. Fırsat fevvetmiyeceğim..

Fikret, istifini bozmadı:

— Sat, birader..

Hattâ, kaydı ihtiyatla ilâve etti:

— Acaba satmasak mı dersiniz?

Alişan Bey:

— Yapma Allahını seversen.. Ayar - gını öpeyim.. Beni asabiyetten öldür - recekisin.. Vallahi, kaç gecedir uy - kum kaçıyor.. Ha düştü, ha düştü..

Yarım milyon liranız oldu.. Daha ne istiyorsunuz? Allahtan belânızı mı?..

Kulunuz, köpeğiniz olayım - satın.. Artık, bu aksionlar bundan fazla çıkmaz..

Zaten bu kadara çıktığı da gayri tabiidir.. Mutlaka bir aksi tesir olacaktır..

Cidden büyük bir altın madeni bulunmuş bile olsa, gene 415, 420 en yüksek bir çekündür..

Fikret güldü:

— Eh, sizin güzel hatırlarınız için yarım milyona razı olayım bari.. (Devamı var)

HABER'in hikâyesi

## Beyaz Irkın katili

—Son sayıdaki resme bakın!

Anneciğim... Anneciğim... Korkuyorum... Kocamdan korkuyorum... Beni mes'ut edecek bir izdivaç ile hayatımın mecrasını değiştirdim sanıyorum... Halbuki, felâkete sürükleniyorum.. Kocam deli yahut ta aklı başında da hakikati söylüyor...

Eğer, ikinci şık varitse daha müthiş... Daha müthiş...

Asil fakat fakir düşmüş ailemizin servet vaziyetini düzeltmek için, beni, meşhur harp malzemesi fabrikatörü milyarder Zaharofun mikrop şubesi baş kimyagerine verdiniz... Yüz binlerce lirası olan zengin ve genç bir adam... Zira, müthiş icatları var: Bir saat içinde, bir milyon nüfuslu bir şehrin nasıl kolera mikrobile zehirlenebileceğini keşfetmiş... Keza, tayyareden atılan bombalarla kıt'aları veba mikrobuna garkede bilecek...

Herkes:

— Harikulâde kimyaker... -diyor...

Ve, onunla iftihar etmem lâzım geldiğini bana söylüyorlar...

Kocam, izdivacımızı müteakip, vücuduma bir takım aşılar yaptı:

— Korkma... -dedi.- Bunlar, senin kanında iken pek çok illetlerden masun kalırsın!

Burası iyi...

Bana ne kadar müşfik olduğunu gösterir... Demek ki, deliliği, beni mahvetmek derecelerine kadar varmayacak... Beni istisna edecek... Fakat, korkuyorum... Gene de korkuyorum, anneciğim...

Bak, anlatayım da bana hak verecek misin, vermeyecek misin?...

Kocam geceleyin, sayıklıyor...

Ama, nasıl sayıklamak?...

Sanki konuşur gibi...

Uyanıyorum; yastığıma dayanıyorum... Onun söylediklerini dehşet içinde dinliyorum:

Yüzünün zaten tunç gibi olan rengi büsbütün bronzlaşıyor... Haline bir vahşet âriz oluyor...

Diyor ki:

— Büyük baba... Büyük baba... Ben, senin dinindenim... Ben, senin ırkındanım... Ben, onlara düşmanım... Ben, onları mahvedeceğim...

"Kristof Kolomboun mel'un çocukları, denizler aşarak, memleketimize geldiler... O zamana kadar ne asude, hür bir hayat yaşıyorduk. Kışlaklarımızda kendimize göre bir medeniyetimiz vardı. Yaylalarda çadırlar kurar, güneş Tanrının doğuşunu, daha yükseklerden huşu içinde seyrededik...

"Nesiller ve nesillerdenberi, bu, böyle devam edip durmuştu...

"Fakat, günün birinde onlar geldi... Biz, hiç bir şeyden yılmazdık, büyük baba... Şüphesiz, kılıç kılıca, kargı kargıya gelsek beyaz adamları mahvedecek kuvveti bazarlarımızda ve yüreklerimizde bulurduk... Lâkin, uzaktan bize mermi atıyorlardı... Bilhassa, atlarla hücum ediyorlardı... Amerika, o zamana kadar at yaşamadığı için, süvariler, bize ejderha gibi geldi... Hele hayvanların kişnemesi, adamlarımızı ürküttü... Mağlûp olduk...

"Ama, tamamen değil... Ricat ettik...

"Daha kimbilir ne kadar uzun zaman mukavemet edecektik...

"Lâkin, kızım, yani babamın ne: babasının babasının babasının nesni... Ah o melûn kadın... Ah o melûn kadın... Ah o cehennemlik...

"O kadın ki, benim asil kırmızı kanıma beyazların mel'un kanı karışmasına sebep teşkil etti...

"Beyaz bir at üzerinde mağru rane ilerleyen bir istilâcıya gedikler verdi... Alçak kadın... Onun peşine takıldı... Bizim obalardan kaçtı... Bununla da kalmadı... Namusunun lekelenmesi, güneş Tanrının nazarında ebediyen mel'un olması kâfi gelmedi... Tuttu; kabilelerimizin saklanabileceği, sığınabileceği yerlerin hepsini beyazlara haber verdi...

"Bir reis kızı olduğu için, bütün esrarımızı biliyordu... Onun için, beyazlar, memleketimizi kendi üzerlerine mal etmek için, sen başta, bütün kuvvterimizi imha etti... Milyonlarca hemcinsimiz kırıldı...

"Namussuz, kaltak büyük annemin ihtirasını tatmin etmesi için hep bunlar...

"Şimdi o, ahrette, cehennem gayyasında, değil mi?... Güneş Tanrı, onu ve onun gibi diğer günahkarları yakmak için bu derece sıcaklık neşretse gerek!.. Yaksın, yaksın, haklıdır...

"Hattâ belki, ben bile o alçak büyük annenin evlâdı olduğum için lanete müstahakım... Nitekim, işte, beyazların ortasında yaşamak bedbahtlığına uğramakla, ceremeyi çekiyorum...

"Lâkin, günahımı affettirmek için elimden geleni ardıma koymuyorum, büyük baba!...

"İstilâ esnasında, diğer hemcinslerim, beyazların köküne kibrit suyu eklemek üzere onları kanına frengi mikrobunu karıştırmışlardı. Bize tesir etmeyen bu mikrop onları kırıp geçirecekti. Lâkin, beyazlar, şeytanî bilgileriyle, aşılar keşfettiler... Frenginin müthiş sırayeti önüne kısmen geçtiler... Artık bu illet, eskisi gibi dehşet saçmıyor...

"İşte ben, damarlarımdaki asil ve cins itibarıyla gâlip kandan cesaret alarak, düşmanlarımızın bütün şeytanî bilgilerini öğrendim... Hattâ, bu bilgilerin allâmesi oldum...

"Onlar bizi memleketimizde nasıl milyon milyon kırdılarsa ben de onları aynı surette kendi kendilerine imha ettirecek çareler buldum... Bunları sana anlatmağa kalkışsam uzun sürer, aklım ermez, büyük baba... Lâkin emin olki ilk muharebe zuhurunda, beyazların pek azı dünyada kalacak, mütebakisi güneş tanrının cehennemine yuvarlanacaktır... Medeniyetleriyle beraber...

"Ve bu işi ben yapıyorum... İntikamımızı alacağım... Aldım bile sayılır, büyük baba...

Anne...

Anneciğim...

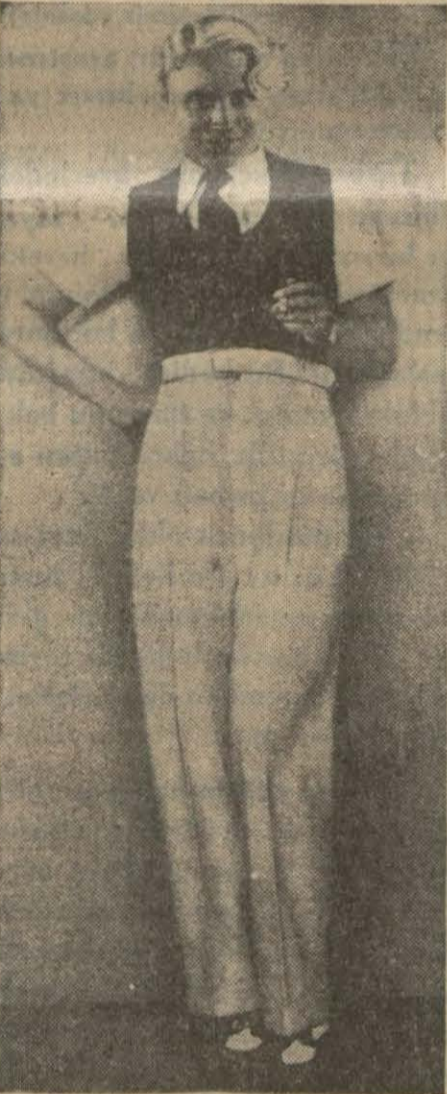
Şimdi, korkumun sebebinin anlıyor musun ... Bu adam, kocam... Aman yarabbi... Aman yarabbi... Savıklamasının alelâde bir sinir buhranı olmadığına kanaatim, imanım var... Ne vazih konuşuyor, ne fasih söylüyor... Hem de ne mantıklı!... Uyanırken, kendisine:

—Senin büyük annelerinden bi

## Kadın ve Moda



Resimde, akşam toplantısına gitmeğe hazırlanmış kibar bir kadın görüyorsunuz. Onun ince zevke uygun giyinişini son moda olan tül den ceket tamamlıyor. Gördüğünüz bol kırmalı tül den ceket, ipekten elbisenin beyaz rengine müphemlik vermesi için, gümüşü renkte tül den yapılmıştır.



Kotra meraklıları, bizde de çoktur. Bu deniz sporuna kadınlar da heves ediyorlar. Resim, Almanyanın şık kadınlarından Frav Hilde Vagenerin kotra kıyafetini gösteriyor. Bu giyinişten her hangi bir şekilde deniz gezintisine iştirak sırasında da istifade olunabilir.

ri kırmızı derili imiş?... diye sorudum.

Ürperdi.

Gözlerimin içine baktı. Omuz başlarını yakaladı:

— Sen bunu ne biliyorsun?... -diye haykırdı...

Korkuyorum...

Kaçıp sana geleceğim, anne... Fakat, o beni her mikroba karşı aşılamamıştır... Şeytanî icatları, dünyanın her yerinde peşimi takip edecektir... Kocam, benim katilim olacak... Benim, senin, onun, herkesin... İrkımızın katili...

(Va-Na)

Yandaki resimde gördüğünüz elbise, bir sonbahar giyinişidir. Kibar bir giyiniş... Dikkate değer olan bir cihet, gene siyah - beyaz birleşmesinin ortaya konulması... Kaç mevsimdir, böyle modellerle karşılaşmıyoruz. Bu renkler, bir arada olarak sürekli bir moda halini aldı!

Resimde sokağa çıkarken, misafirliğe giderken tercih olunabilecek bir elbisedir. Göğde ve etek kısmı, siyah kumaştan ve darca biçimdedir. Beyaz kumaş, yakada ve kolları göze çarpıyor. Siyah - beyaz birleşik renkte yapılarak örnekleri, ince bir kordon altında,

göğüste açık yaka ucunun süsünü teşkil ediyor. Beyaz kumaşın, kolları kaplayan kısmı, yukarıdan başlayarak bir kaç kat kıvrımlıdır. Kol kısmının beyazlığı



ilk eldivenin beyazlığıyla bilekte buluşuyor. Eldiven üzerinde de siyah ve beyaz renkler var!

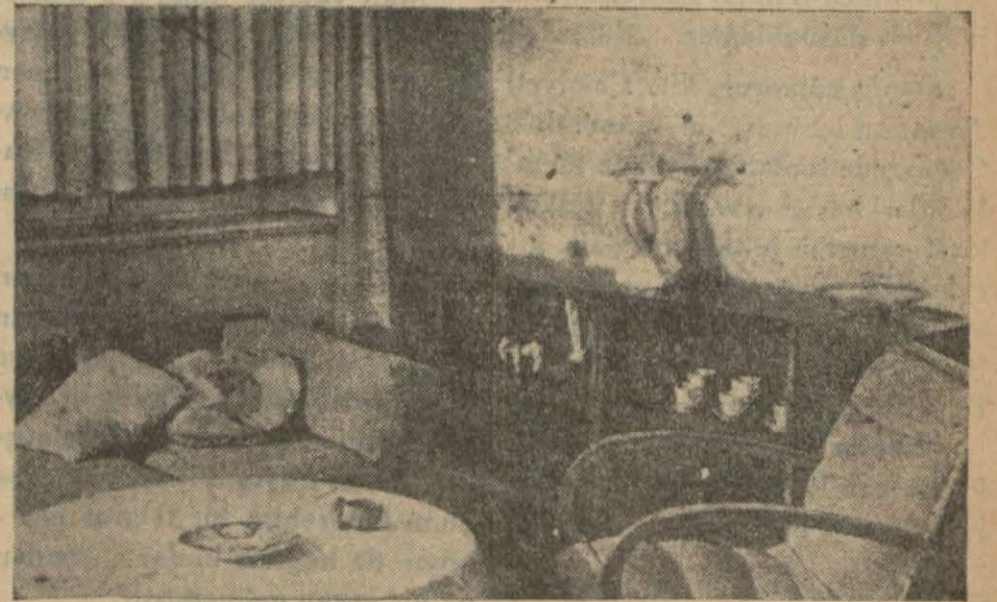


Baret, şekil itibarıyla bere ile şapka arası bir görünüştür. Bu şekildeki serpuşu, onaltıncı asırda Avrupada erkekler saçları üzerine koyarlardı. O zaman, erkekler de saç uzatırlar ve baret başlarına yakıştırırlardı. Kadınlara gelince, onlar daha süslü şapkalar giyerlerdi. Umumiyetle böyle!...

On altıncı asırda erkeklerle mahsus olan baret, yirminci asırda kadınlara mahsus oldu. Baret, şimdi kadınlar için ortaya konuldu. Derhal benimsendi. Dolayısıyla, son modadır!

Resimde bunlardan ikisini görüyorsunuz. Baret, kadifeden yapılıyor. Siyah, mor, yeşil, kahverengi olarak, daha ziyade tutacağa benziyor. Başka renklerde de olabilir. Açık renk olma şartıyla... Renk, mutlaka koyu!

Baretlerin kadifeden başka kumaşlardan da yapılması tasavvuru, pek o kadar tutmamıştır. Çohadan yapılan modeller, hoş gitmemiştir. Zaten on altıncı asırda da kadifeden yapıldı!



Resimdeki şık döşenmiş bir oturma odasından bir köşedir. Döşenişte, şıklıkla birlikte sadelik gözetilmiştir. Mesele duvar kenarındaki raf, bir çok süs eşyasıyla doldurulmamış, odanın umumi vaziyetinde olduğu gibi, burada da az süs kâfi görülmüştür!

## Biçimçe gözetilen

Son modanın muhtelif elbiselerde gösterdiği bariz hususiyetlerden biri, biçimin vücut inhinalarını belli etmesidir. Bütün vücudun olmasa bile, hiç değilse vücudun bir kısmının...

Daha ziyade göğüs bel kısımlarında bu inhinalar belli olacak biçimde modeller ortaya konuluyor. Kabarık süslü elbiselerde de, kısmen olsun, bu cihetin temini unutulmuyor!

## Kadife eldivenler

Sonbaharda giyilecek eldivenlerin kadifeden ve bilek tarafları ipek, yahut sırma işlemeli olması, Pariste ileri sürülen bir fikirdir. İşlemeli bilek tarafları, genişçe ve kalkık şekildedir. Orta zamandaki gövâlye eldivenlerinin bilek taraflarını andıran bu şeklin, zaten hayli zamandan beri muhtelif örnekleri görülmüştü. Bu moda, bir bakıma devam ediyor, demektir. Hattâ, kısım da devamı muhtemel!

## Balkan konferansı Bir deniz faciası

(Baş tarafı 1 incide)

(Baş tarafı 1 incide)

Dördüncü Selânik konferansında Beşinci Balkan konferansının Belgratta toplanması kararlaştırılmıştır. Sonra, ilk baharda, Atinada konsey içtihar esnasında, Yugoslav grubu bazı mülâhazalar beyan ederek beşinci konferansın Belgratta toplanmamasını temin etti. Konferansın tehirini ileri sürmüşlerdi. Bunun üzerinedir ki, ikinci defa, sıramız gelmediği halde, beşinci Balkan konferansının İstanbulda toplanması konseyce kararlaştırıldı. Riyaseti, ikinci defa devren almıştı.

"Riyasete düşen vazifeleri, statu mucabince Türk grubu riyaseti idare etmektedir. İlkbahardan beri Balkan memleketlerinin bazılarında, bazı tebeddüller oldu. Bu dahili tebeddüllerin, konferans faaliyeti üzerine tesiri görüldü. Balkan haftası dediğimiz mutata ihtimaları, hiçbir Balkan memleketinde yapamadık. Yunan grubu, Balkan haftasını Eylülün beşine tehir etmişti. Diğer grupların iştirak edebileceğine dair haber alamadığı için, o da tehiere mecbur oldu. Riyasete bildirildi. Aynı şekilde, biz de, İstanbulda düşündüğümüz Balkan haftasını tehiere mecbur kalmıştık...

"Arnavutluk grubu, Atinadaki konsey içtiharına dahi iştirak etmemişti. Konferansa iştirakini temin için bu grup riyasetine yazılan tezkerelere de bir cevap almamıştı. Diğer taraftan, Yugoslavya grubu ile Balkan haftası dolayısıyla cereyan eden muhabereden grupun, bu sene konferansa iştirak etmek niyetinde olduğunu öğrenmiştik. Alâkadâr gruplarla muhabereden sonra, Balkan konferansının parlâmentolar konferansının bitimi akabinde bir teşrinievlede toplanması riyasetce tesbit edilmiş ve gruplara tebliğ olunmuştu.

"Yunan grupundan başka, diğer gruplardan, mutabık olduklarına dair, henüz haber gelmemiştir. Bundan istidlâlen anlıyoruz ki, Yugoslavya grubu, evvelki noktâ nazarında ısrar etmektedir. Bu grupun iştiraki temin olunmadıkça Balkan konferansının in'ikadını düşünülemez.

"Ümit ediyorum ki, Cemiyeti Akvamin içtihar münasebetiyle Cenevrede toplanan Balkan memleketleri hariciye nazırları, Balkan konferansının in'ikadına dair, aralarında müşterek bir nokata nazar tesbit ederek millî gruplara bildirirler. Bu cihet Eylül nihayetinden evvel anlaşılabilir.

"Benim şahsan intibamı şudur ki, Balkan konferansının bu seneki içtiharını tehir etmek zarureti vardır.."

## Huver

(Baş tarafı 1 incide)

diki Reisi Cumhuriyet Ruzvelti, sırası düştükçe tenkit etmektedir.

İngiliz mahafiline akseden bu havadis, şöyle bir tesir uyandırmıştır.

"Acaba eski reis Mister Huver, bugünkü Cümhurreisine karşı bir muhalefet mi kuruyor. 1936 intihabına namzet mi olacak?.."

Mister Huver, en ziyade bugünkü cümhurreisinin iktisadî sistemine hücum etmekte ve komşuyu, komşuya, grupu gruba saldırmış olmakla itham etmektedir.

Siti of Vasana ve Prezident kleceladî gemileri de kaza yerine yetmişlerdir.

Kurtarılan yolculardan on dört kişi Springlake'ye çıkarılmıştır. Nevyork, 8 (A.A.) — Morrocastle vapurundan, bir sal üzerinde, bir yolcu, Springlake'ye gelmiştir.

Kurtulanların anlattıklarına göre, vapur, yeni Jersey'in sekiz mil açığında, yıldırım isabetiyle tutuşmuştur. Yangın haber verildiği zaman, bütün gemi alevler içinde bulunuyordu. Yolcuları haberdar etmek için koridorlardan geçmek mümkün olamamıştır. Neden sonra bazı gemiciler, kamaraların lumbozlarını kırıp, yolcuları uyandırmaya muvaffak olmuşlardır. Rüzgâr, yangını hızlandırmakta idi.

Kurtarıcı sandallar, denize indirilememiştir. Sabahleyin, şafak sökerken, Springlake kıyılarından yanan geminin yanında iki başka gemi durduğunu görmek kabil iken, biraz sonra sis bunları gözden kaybetmiştir.

İlk kurtarılanlar, bitkin bir halde olduklarından, kaza hakkında sarîh malûmat verememişlerdir.

Son haberlere göre, yüz kişi kadar kurtarılmıştır.

Nevyork, 8 (A.A.) — Yeni Jerseyden bildirildiğine göre bu sabah deniz sahile birçok ceset yuvarlanmıştır. Kurtarılp da yaralı olanlar hastahaneye yatırılmışlardır.

Morrocoston süvarisi kaptan Vilmot gemiye yıldırım düşmeden biraz evvel kalp sektesinden vefat etmiş ve kumandayı ikinci kaptan Varns almış idi.

## Bu adam nerede

(Baş tarafı 1 incide)

racı dükkânı işleten Emin usta, evvelki cuma günü öğleye kadar evinde oturmuş, öğleden sonra da dolaşmak üzere çarşıya çıkmıştır.

Halim bir adam olan Emin usta, içkiye düşkün bir zattır. Kendisi cuma günü her zamanki gibi evden güler yüz ve tatlı sözle ayrılmış ve işte bu ayrılıştan sonra da bir daha gözükmemiştir.

Malî vaziyet itibariyle kimseye borcu olmadığı ve kendi yağıyla kavrulmakta olduğu söylenen Emin ustanın Yalovada, Emir Alide akrabası ve Eskişehirin Karakaya köyünde de bir babası vardır.

Emin usta cuma günü evden çıktuktan sonra alacağı bulunan taşçı Abdi efendiye uğramış ve oradan Eskişehir gideceğini söyleyerek bir kaç kuruş para almıştır. Bunu duyan ailesi çarşamba günü Eskişehir bir telgraf çekmiş de bugüne kadar oradan da bir cevap gelmemiştir.

Emin ustanın biri on, biri sekiz ve biri beş yaşında olmak üzere üç çocuğu vardır. Ailesine düşkün bulunan Emin ustanın habersizce savuşmasına ihtimal verilmemekte ve Emin ustanın bir kazaya kurban gittiği şüphe edilmektedir.

Emin ustanın kaybolması hâdisesi zabıtaca tahkik edilmektedir.

Maamafih bütün yazıda cümhurreisinin ismi geçmemekte ve hücum dolayısıyla yapılmaktadır. Eski cümhurreisinin yakında "Hürriyete meydan okuyuş," diye bir de kitabı çıkacaktır.

Her parçası ayrı bir heyecanla okunacak macera, kıskançlık, kuvvet, aşk ve seyahat romanı

## ASLANLI HÜKÜMDAR SÜLEYMANIN OĞLU

Tefrika No. 30

— 14 —

REİS BUDİNİN DÖRT KARISINDAN BİRİ

Şilok kabilesi reisi Budinin dört karısından birini komşu Dingalılar kaçırmışlardı.

Aylardan beri, aralarındaki ihtilâf, gittikçe azalacağı yerde daha fazlaşmıştı.

Bu anlaşamamazlık, Dingalılar, Şiloklara ait bir sığır sürüsünü gasbetmeğe teşebbüs etmeleri üzerine başlamıştı. İşte hâlâ devam edip gidiyordu.

Reis Budi, bu dakikada, dünyanın en nemrut adamlarından biri olmuştu. Karısının ortadan birdenbire kaybolması, sınırlarını germiş, önüne geleni haşlamasına vesile vermişti.

Üç saatten fazla bir zandan beri, kabile içinde bir matem havası esiyordu. Hâdisse, öğleden az sonra, kabile erkeklerinin, kulübeler ortasındaki geniş meydan-

— Boşuna yorulurdunuz!  
— Neredeydin?  
— Abdül Fakiden yakayı sıyrdığımız yere kadar gittim.  
Blañş:  
— Alayı bırak Süleyman.. dedi..  
— Cidden oraya kadar gittim.

On günlük mütemadî bir yürüyüşten sonra, Süleymanın böyle bir cümle sarfetmesi, ikisinin de garibine gitmişti. Süleyman, onları daha fazla üzmemek için:

— Biz yolumuzu şaşıracağız. Mütemadiyen yürüdüğümüz halde aynı yerde saymışız.. dedi.

Blañş hâlâ inanamıyordu.. Süleyman, cebinden çıkardığı iki parça kumaş göstererek:

— İşte, dedi, biri Morisin, öteki de Yavuzumun kumaş parçaları.. Şimdi inandın mı?

Aslan terbiyecisi kendini tutamadı ve bir ağaç dibine çökerek sarsıla sarsıla ağladı.

## Soyulan türbedar

(Baş tarafı 1 incide)

Zabitanın müteaddit araştırma ve takibatına rağmen hırsız yalanlanmamıştır.

Türbe bekçisinin üzerindeki elbiseye varıncaya kadar soyan bu hırsız, çok ustalıklı hareket etmektedir. Bekçi, ailesinin ve kendisinin canından da korkmaya başlamıştır. Bu hâdisse etrafında tahkikat yaptık ve türbenin bekçisiyle görüştük. Bekçi Hasan efendi bize şu izahatı verdi:

— Bu dördüncü oldu. Dört seferdir iki üç ay ara ile bir hırsız geliyor ve neyim varsa alıp gidiyor. Artık üzerimde hiçbir şeyim kalmadı. Canımdan da endişe etmeye başladım..

Bu hırsız akşam bahçeye giriyor ve mezar taşlarının arasına saklanıyor. Biz tam uykuya vardığımız sırada pencereden odava girip eşyaları kaldırıyor zannediyorum. Ben türbenin kapısında yattığım için, türbeve giremiyor ve oradan bir şey çıkmıyor. Yalnız hırsızın bütün hıncı benim üç bucuk eski eşyamda..

Bu sefer hırsızın ayakkaşlarını bahçede buldum ve polise teslim ettim.. Ben öyle zannediyorum ki, buraya gelen hırsız yabançı değildir. Burayı iyi bilenlerdendir ve her seferinde de aynı hırsız geliyor. Bu sefer hırsız bir sandalye alarak bahçedeki asma üzümlerinden ve incirlerinden yemiştir. Bahçe çok karanlık ve mezar taşları sık olduğu için gece bakılsa bile bir şey görülüyor..

Zabita takibata devam etmektedir.

## "Silâhları azaltmak kabildir!

Locarno, 8 (A.A.) — Dünya sulh kongresi son celsesini akteyerek silâhsızlanma meselesinde silâhların bugün indirilmesinin mümkün olduğuna dair bir karar sureti kabul etmiştir.

## 198 Teneke para

(Baş tarafı 1 incide)

gümrükte paraların idhaline müsaade edilmeyeceği cevabı ile karşılaşmıştır. Mes'ut Efendi bunun üzerine (T) isminde bir komisyoncu ile görüşmüş, paraların gümrükten geçirilmesi ve kâğıt paraya tahvili hususunda mutabık kalmışlardır.

Komisyoncu (T) Bey buna mukabil paraların yüzde otuzunu komisyon olarak alacaktır. Komisyoncu (T) Bey de bu işi takip etmiş, muvaffak olamamış, bunun üzerine paraların gümrükten geçirilmesi hususunda müsaade alınmasının teminini ve paraların gümrükten çıkarılmasını baroda mukayyet olmanın bir avukata havale etmiştir. Bu avukat Ankara gitmiş, müsaade almış ve paraları gümrükten geçirerek kâğıt paraya tahvil etmiştir. 198 teneke nikel para on beş bin lira tutmuştur. Avukat on bin lira kadar bir miktarı makbuz mukabilinde (T) Beye vermiştir. (T) Bey de eline geçen paradan ancak beşyüz lira kadar bir miktarını paraların hakiki sahibi Mes'ut Efendiye vermiş, aradan iki sene geçmesine rağmen başka bir para vermemiştir. Bunun üzerine Mes'ut Efendi zabıtaya müracaat etmiş, emniyetin suistimal edildiğini söylemiştir. (T) Bey zabıtaca sorguya çekilmiş, avuktan aldığı paraları tamamen Mes'ut Efendiye verdiğini söylemiştir. Avukat, paraları (T) Beye verdiğine dair makbuz göstermiş de (T) Bey Mes'ut Efendiye para verdiğine dair makbuz gösterememiştir.

Bundan başka avukatın da zimmetinde beş bin lira kaldığı iddia edilmektedir.

Adliye yakında bu vak'anın iç yüzünü aydınlatacaktır.



Yazan:  
Rıza Şekip

lıkta, harp çanının etrafında rahat bir kalple tütünlerini içerlerken patlak vermişti.

Birdenbire, önü pars derili, reis habercisi koşarak gelmiş ve eline aldığı ucu bezli büyük tolmakla onar metre uzunlukta iki direk arasında asılı duran, dört metre kutründe ve...

harp çanına üç defa kuvvetlice vurunca, meydan, biran içinde mahşer yerine dönmüştü.

Kadın, kız, ihtiyar, genç, erkek, hemen hemen bütün kabile toplandı.

Az sonra, Budi, elindeki uzun değneğe göründü. Önünü yalnız belinden diz kapaklarına kadar, kirli pis bir bez örtüyordu. Boyununa, vahşi hayvan dişlerinden yapılmış büyük kolyesini geçirmişti. Saçları darma dağındı.

Şiloklar her biri, biner, bin beş yüzer kişiden mürekkep ve ayrı ayrı isimlerle anılan kabileler halinde yaşarlar.

Her birinin ayrı bir reisi ve o reislerin ayrı bir reisi vardır. İşte Budi reislerin reisi adıyla anlırdı.

Şilokların hakikî renklerini tayin imkânsızdır. Sinek ve buna benzer hayvanların kendilerini taciz etmelerinden kurtulmak için vücutlerini, sığır idrariyle çamur haline konulmuş ateş külü ile sıvarlar. Kadınlarını saçlarını gene sığır pisliği ve zamakla terbiye ederler.

Reislerin reisi Budi elindeki büyük değneği havaya kaldırarak:

— Gencinizden, ihtiyarınıza kadar hepiniz savaşa hazırlanınız.. Reisinize yapılan hakaret, aynen size yapılmış bir hakaret tir.

Buna karşı koymadıkça Şilokların bu toprak üzerinde yaşamaya hakkı yoktur.

Dingalılar, reisinizin güzel ve afif karısı Buşamiyi kaçırdılar. Onun kaçmasına âlet olan reis habercisi Kira ile Fami'yi bu dakikadan itibaren ölüme mahkûm ettim.

Onları bana diri teslim edeceklere beş bakır, ölü getireceklere iki bakır mükâfat verecek ve kırsım Oşitayı kendisine zevce olarak terkedeceğim.

Reis sözünü bitirir bitirmez başlayan gürültü, o, kulübesine varıncaya kadar devam etti.

Kat'i idi; Dingalılarla, bu sefer başlayacak kavga, iki kabileden biri dağılmaya kadar sürerkti.

Bu Dingalılar, aşağı yukarı dört yüz mil uzunluğunda, altmış yetmiş mil genişliğinde bir arazide otururlar.

(Devamı var)

Leyli — Nehari

Kız — Erkek — Ana **Inkılâp Liseleri** ilk — Orta — Lise

Müessesisi: Nebi Zade Hamdi

Kuvvetli bir talim heyetine maliktir. Resmî mekteplere muadilâtı musaddaktır. Kayıt için her gün 13—17 arasında müracaat olunabilir. İsteyenlere mufassal tarifname gönderilir.

Çağaloğlu — Yanık Saraylar caddesi. Telefon: 20019

Nişantaşında - Tramvay ve Şakayık caddelerinde

Leyli

**Şişli Terakki Lisesi**

Nehari

ANA - İLK - ORTA - LİSE

56 Sene evvel Selânikte tesis ve 1919 da İstanbula nakledilmiş Türkiyenin en eski hususî mektebidir

Resmî liselere muadeleti ve muamelâtının düzgünlüğü Maarifçe musaddaktır. Kız ve erkek talebe için yanvana ve geniş bahçeli iki binada ayrı leyli teşkilâtı vardır. Mevcut Fransızca, Almanca, İngilizce kurlarına dokuz yaşından itibaren her talebe iştirâk eder. Resmî müfredat programlarına göre talebesini ciddi ve muvaffak bir surette bakalorya imtihanlarına hazırlayan müessese 20 kişilik bir Maarif Encümeninin nezaret ve himayesine mazhar dır. Mektep hergün saat 10 - 17 arasında açıktır. Kayıt işlerine **Cumartesi - Pazartesi - Çarşamba günleri** bakılır. Telefon: 42517

Kız - Erkek Ana — ilk — Orta — Lise kısımlarını havi Leyli - Nehari

**HAYRİYE LİSELERİ**

Fatih - Saraçhanebaşı Horhor caddesi Münürpaşa Konağı

Resmî liselerin bütün imtiyaz ve hukukunu haiz ve Maarif Vekâletince MUADELETİ musaddaktır. Tedrisatındaki ciddiyet ve intizamiyle talebenin sıhhat ve gıdasına itinasıyla tanınmış olan mektebimizde kayda başlanmıştır. İlk kısımdan itibaren ecnebi lisanı başlar. Talebe mektebin hususî otomobil ve otobüslerle nakledilir. Cumadan maada her gün 10 dan 17 ye kadar müracaat edilebilir. İsteyenlere tarifname gönderilir. Bakalorya imtihanları 1 Eylülde başlayacaktır.

Telefon: 2 44 44

**ORTA ve İLK MEKTEPLER TALEBESİNE HAFTALIK MECMUA ÇALIŞKAN ÇOCUK**Resmî ay matbaası Türk L. Şirketi) Cumhuriyet çocuklarının seve seve okuyarak hem eğlenecikleri ve hem de bilgi kazanacakları bu mecmuanın ilk sayısını: **15 Eylül Cumartesi** günü çıkarmaktadır

Dört renkli - 16 büyük sahife - 5 kuruş

En Nefis

Limon çiçeği kolonyası  
Şişesiz satış fiyatıLitresi **100 Kuruş**" **160** "" **220** "Sirkeci Mühürdar zade hanı no. 19 Şükûfe İtiryat imalâthanesi  
Telefon: 23074**Yavrunun Gecesi**

BU AKŞAM

**Panorama Bahçesinde**

Bahçenin maruf saz heyetile meşhur Yozgatlı Hafız Süleyman Beyin en güzide şarkılarını, Müşerref Hanımla Kemani Faik Beyi, diğer saz heyetlerini ve nihayet Yavrunun halk şarkılarını dinliyeceksiniz. Fiyatlarımızda zammıyat yoktur

İstanbul Belediyesi İlanları

Unkapanında Atlama taşında Süleyman su başı mektebi binası kiraya verilmek üzere açık müzalanlar şeraiti anlamak üzere her gün, müzayedeye girmek için de 7,5 liralık teminat akçesi makbuzatı saat 14 de kadar Fatih kay-müracaatları. (5031)

Bebekte Bebek caddesinde kâzino enkazı satılmak üzere açık müzalanlar şeraiti anlamak üzere her gün, müzayedeye girmek için de 11,5 liralık teminat akçesi makbuzatı saat 14 de kadar Beşiktaş kaymakamlığı ve B. Ş. Encümenine müracaatları. (5003)

in belediye malı 109/1 No. lu gamüzayedeye konulmuştur. Talip günü, müzayedeye girmek için de buzu ile 10 — 9 — 934 pazartesi kaymakamlığı ve B. Ş. Encümeni-



Savo piksin saçların halâşkâdır.

Satış: Bahçekapı Zaman ecza deposu.

Yeni postahane ittisalinde 17 numarada İtiryat mağazası.

Ankara: Şark Merkez ecza deposu ve bilûmum eczahane ve İtiryat mağazalarından isteyiniz.

**HABER**

Akşam Postası

İSTANBUL AN

KARA CADDESİ

İdarehanesi:

Telgraf Adresi: İSTANBUL HABER

Telefon: Faks: 23872 İdare: 24370

**ABONE ŞERAITİ**

1 3 6 12 aylık

Türkiye: 120 350 600 1250 Kır.

Ecnebi: 150 450 840 1610

**İLÂN TARİFESİ**

Ficret İlanlarının satışı 12,50

Resmî İlanlar 10 Kuruştur

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:

**HASAN RASİM**

Basıldığı yer: (VAKİT) Matbaası

**HABER**

El yazısı tahlil kuponu isim

İstanbul dördüncü icra memurluğundan:

Mahçuz ve paraya çevrilmesine karar verilen 800 lira kıymetindeki gayri mübadil bonoları 12 Eylül 934 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10 da İstanbul dördüncü vakıf hanında borsada açık artırma suretiyle satılacağından taliplerin yevmi müayyesinde mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. (3045)

**DOKTOR****Nişanyan**

Hastalarını hergün akşama kadar Beyoğlu Tokatlıyan oteli yanında Mektep sokak 35 Nu. lu müayenehanesinde tedavi eder. Tel. 40843

İstanbul 2 nci icra memurluğundan:

Mahçuz ve paraya çevrilmesi mukarrer sekiz balya 304 kilo muhtelif markalarda kösele 11 — 9 — 934 tarihine müsadif salı günü saat 16 dan itibaren Çarşukbirde Tacirler sokağında satılacağından talip olanların yevmi ve saati mezkûrda mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. Satış bedeli peşindedir. (235)

**Kimyager****HUSA METTİN**

Tam idrar tahlili 100 kuruştur. Bilûmum tahlilatı. Bahçekapı, Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzet Bey Hanı

**Bir daktilo**

İsteniliyor. Tanınmış bir müessesede çalıştırılacaktır. Çabuk yazmalı, arap harflerini okumalıdır. İdaremizde K. S. rûmuzuna müracaat.

İktisat Vekâleti Ticaret I. U. müdürlüğünden:

30 İkinci Teşrin 330 tarihli kanun hükümlerine göre tescil edilmiş olan ecnebi şirketlerinden (Kredi Fonciye D'Algerie dö Tünzi — Grédit Fencier d'Algérie et de Tunisie) şirketi bu kerre müracaatla Türkiyedeki faaliyetini tatil ettiğini bildirmiştir. Mezkûr şirketle alakası olanların şirkete ve icabında İstanbul valiliğine müracaatları ilân olunur.

23 Temmuz 1934

İstanbul Asliye mahkemesi üçüncü hukuk dairesinden:

Beyoğlunda Yenişehirde eski İşkenbeci yeni Kılburnu caddesinde: 51 No. lu hanede mukim kocası Trasivolos Frankuli aleyhine Madam Atina binti Hiristo tarafından açılan tescilli talâk davasına karşı ilânen yapılan tebliğata rağmen cevap verilmemiş ve bittalep tahkikat icrası 9 — 10 — 934 tarihine müsadif salı günü saat 14 de tayin edilerek tebliğ makamına kaim olmak üzere bu bapta tanzim kılman davetiye varakası mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan yevmi ve vakti mezkûrda müddealeyha Trasivolos Frankuli efendinin bizzat gelmediği veya musaddaka bir vekil göndermediği takdirde gıyaben tahkikata başlanacağı ilânen tebliğ olunur.

**Yeni Kitapar****(DÜN ve YARIN) Tercüme Külliyyatı**

Bütün milletlerin edebî, içtimai, iktisadî, malî... en muhallet eserlerinden seçme kitapların tercümesi ve "DÜN ve YARIN, tercüme külliyyatı ismi altında, yılda muntazam fasıllarla, otuz cilt kadarının çıkarılması suretiyle yüz ciltlik bir kütüphane vücuda getirilmesi temin edilmiştir. En kudretli kafaların, kalemlerin yardımlarına müracaat olunmuştur.

8 inci kitap:

**Ruhî Hayatta Lâşuur**

Dr. C. Yung — Prof. Dr. M. Hayrullah  
Fiyatı: 60 Kuruş  
Tevzi Merkezi: VAKİT Matbaası

**BASILANLAR:**

- 1 — SAFO, Dede — Haydar Rifat 100 Kuruş
- 2 — AILE ÇEMBERİ, Morua — I. H. Allgan 100
- 3 — TİCARET, BANKA ve BURSA, İktisat doktora Muhlis Etem 75
- 4 — DEVLET ve İHTİLAL, Lenin — Haydar Rifat 75
- 5 — SOSYALİZM: Kautski — Sabiha Zekerliya 75
- 6 — KULLİYAT J. RASIN, H. Nazım 75
- 7 — İŞÇİ SINIFI İHTİLALI, Lenin — Haydar Rifat 60
- 8 — RUHİ HAYATTA LAŞUUR, Prof. Yung — Prof. Dr. M. Hayrullah 60

**BASILACAKLAR:**

- 1 — İSFAHANA DOĞRU, Piyer Loti — I. H. Allgan
- 2 — KULLİYAT J. RASIN II, H. Nazım
- 3 — KAPİTALİZM BUHRANI, Profesör Piru — Ahmet Hamdi
- 4 — FİZİKİ ve KARA, Standal
- 5 — GORİO BABA: Balzak — Haydar Rifat
- 6 — İSA: Paris Ruhiyat mektebinde Profesör doktor Bine Sangie — Haydar Rifat
- 7 — ETİKA: Kropotkin — Ağaoglu Ahmet
- 8 — İÇTİMAİ KANUNLAR, Greef — Rauf Ahmet
- 9 — DİZRAELİNİN HAYATI, A. Morua
- 10 — ÇOCUK DÜŞÜNENLER H. Gonzalve, Meduiler — Prof. Dr. M. Hayrullah
- 11 — VERTER, Göte — A. Kâml

## Melek ve Şeytan

Yazan: Kadir Can

No. 14

Sonradan öğrendiğime göre bir kaç gün evvel halası ölmüş, başka gidecek yeri olmadığı için babam bizim eve almış:

— Onun namusu bizim namusumuzdur. Burada barınsın! Elbet bir kısmeti çıkar, demiş.

Bitkin bir halde idim. İnsan böyle yarı ölü denecek kadar cansız olur ve ağır bir hastalıktan kalkmış bulunursa hayatı daha tatlı buluyor. Yaşamak hırısı sanki köpürüyor.

Ben de biran evvel ayağa kalkmak, yaşamının her türlü tadını almak istiyordum.

Zehra sık sık odama giriyor, ortalığı düzeltiyor, yemeğimi, ilaçlarımı veriyordu.

Çıkmak istediği zaman annem: Burada otur Zehra, ansızın bir şey lazım olursa, verirsin!..

Diyordu.

Halbuki yalnız bir defa babam onu odamda görünce birdenbire yüzü karıştı, dik dik baktı. Zavalı Zehra bu bakışların mânasını anladı, hemen çıktı ve bir daha girmedim.

Babamın bu hali hoşuma gitmedi.

Fakat babam gittikten sonra günün çoğunu gene odamda geçiriyordu. Onunla konuşmak için behaneler pek boldu.

Az zamanda her şeyden konuşmağa başladık. Annem de bizi yalnız bırakıyordu.

Gün geçtikçe gizli bir kuvvet beni ona doğru itiyordu. Artık bir az ufak tefek olmasa, Haticeden hiç farkı kalmıyacaktı. Yoksa ona çok güzel denemezdik:

Dört köşeli beyaz bir yüz, çıkık yanak kemikleri, ince kaşların altında oyuklarına gömülü duran iri gözler, etsiz, genişçe bir alın, ucu yuvarlak küçük bir burun ve gülmüşüğü zaman yanaklarının ortasına kadar genişleyen büyücek bir ağız; bembeyaz düzgün dişler!..

Boyu uzamıştı. Beyaz başörtüsünün kenarları iki kaşının üstünde iki köşe yaptıktan sonra aşağı iniyor, çenesinin altında sınıksız iğneleniyordu.

On altı yaşında vardı. Bu haliyle aşk için yaradılan fakat aşkı kendisine yasak eden bir rahibeye benziyordu.

Havaya, suya dair olan konuşmalarımız hayal ve arzularımıza doğru genişledi.

Bir kaç defa güldürdüm. Bir iki defa öte beri alıp verirken parmaklarımız onunkilere değdi.

En sonra onu sevdiğimi söyledim.

Bunu zaten biliyormuş. Çünkü hastalığımda bir kaç defa:

— Zehra nerede? Ben onu istiyorum.

Diye sayıklamışım.

Birdenbire ellerini avuçlarıma almak istedim: Vermedi:

— Baban darılır! Olmaz!..

Dedi. Odadan çıktı.

Artık oldukça toplanmışım. Evde geziniyor, bahçeye çıkabiliyordum. Her fırsatta Zehrayı lâfa

tutuyor, karşı karşıya, gene her şeyden konuşuyorduk.

Nasıl olduğunu pek iyi biliyorum amma bir gün evde yalnız kaldığımız sırada, onun bütün çırpınmalarına rağmen kendimi tutamadım, kucakladım, öptüm, sevdim ve her şey olup bitti..

Ağladı, hıncırdı:

— Eyvah, ben ne yaparım şimdi?

Diye inledi.

— Üzülme Zehra, seninle evleneceğim. Göreceksin ne mes'ut olacağız?

— Baban?..

— Ben onu kandırırım.

Evvelâ anneme söyledim. Şaşmadı. Zaten biliyormuş gibi karşılardı. Yalnız bir korkusu vardı:

— Ya baban razı olmazsa?

— Ben onun gönlünü alırım ane.

\*\*\*

Babam artık mektebe gitmemi söylüyordu. Ona dedim ki:

— Ben de isterim fakat...  
— Fakat... Ne var?

Bir kaç sözle her şeyi anlattım. Zavallı adam birdenbire kızardı, sonra sarardı. Bir kaç dakika şaşkın bir halde yüzüme baka kaldı:

— Sen... Bunu yaptın ha?.. Hiç ummazdım.. Sersem çocuk.. Biliyor musun ki artık kendi kendini öldüren bir zavallıdan farkın yok.. Git, annene söyle, ne yapmak lazımsa yapın: Bir de âleme rezil olmayalım!

Dedi.

İşte Zehra ile böyle evlendik. Babamın çenesini bıçak açmıyordu. O kış hastalandı ve öldü. Ölümüne belki de ben sebep olmuşum.

Bu benim için büyük bir vicdan azabı idi. Zaten ona hak vermediğim de başlamıştım. Zira ağır bir hastalıktan sonra nasıl tabiatı kat kat cilâli gördümse Zehrayı da öyle görmüşüm.

Başında oyalı bir yemeni, sırtında dallı basmadan bol bir entari, ayağında el örmesi yün çoraplar, mutfaktan çamaşıra, çamaşırdan namaza, namazdan köşe minderinde pineklemeye giden kadıncağız.. Tıpkı annem gibi..

Bir aralık üstüne başına çeki düzen verdiği oluyor, fakat bu öyle zavalıca bir şeyki.. Sevimli olmaktan ziyade gülünç...

Artık unutulduğunu sandığım Hatice vakit vakit hayalimde canlanıyor, içime hasret döküyordu.

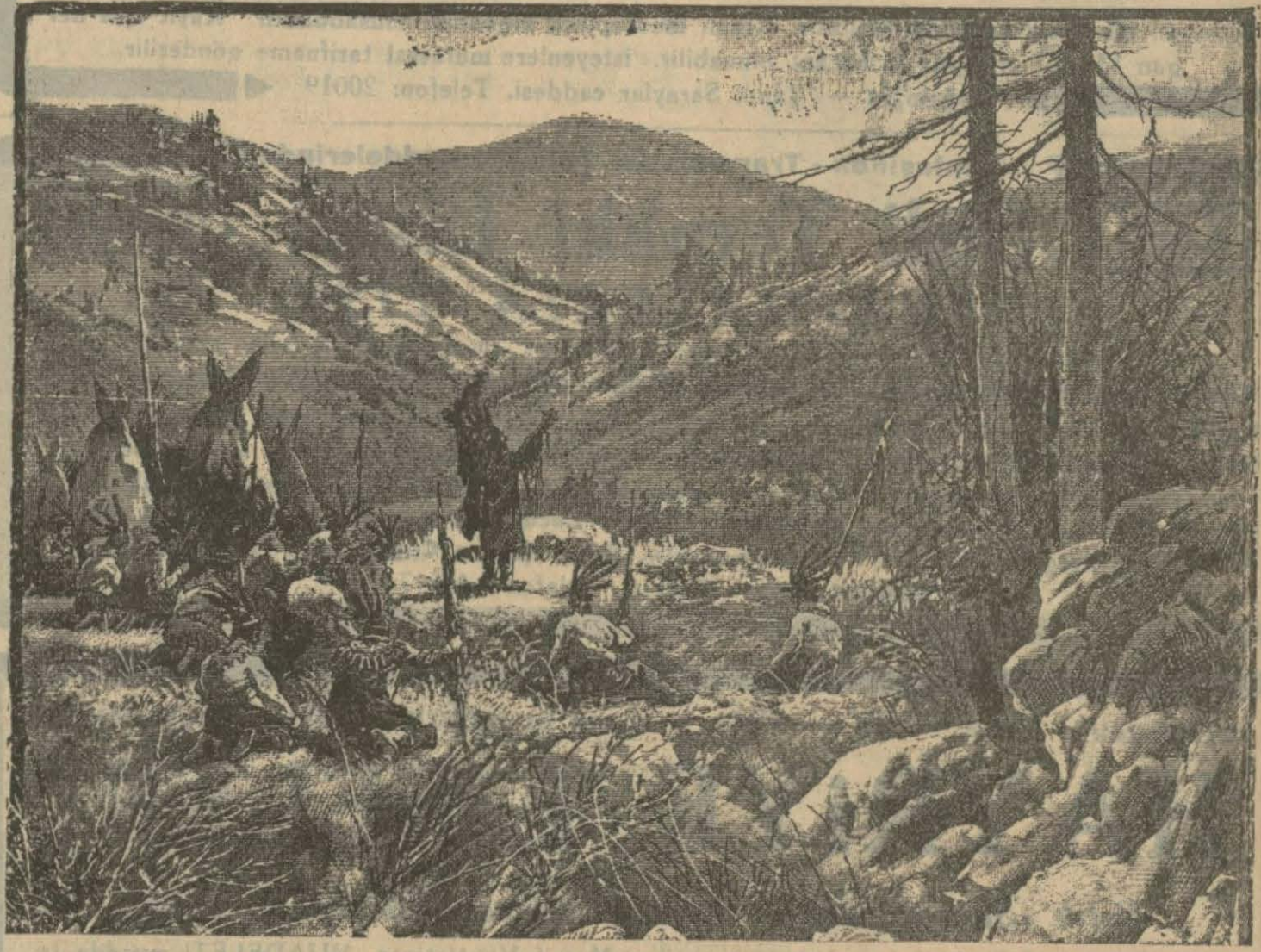
Ben de babam gibi eksiklerimi dışarda aramağa, oturak âlemicine devamla, ara sıra etrafta görünen bayağı kadınlarla düşüp kalkmağa başlamıştım. Karım bir otelci, ben de müşterisiydim. Ancak yatmak ve yemek için oraya gidiyordum.

Bana bu serseriliğimden şikâyet etmedi değil. Fakat ona cevabım pek kısa oldu:

— Erkeği eve bağlayan kadındır.

Yalnız bazan annemin hatırım kıramazdım: Günlerce, haftalarca ağızma bir damla içki aldığım, hovardalığa gittiğim olmazdı.

(Devamı var)



silâh fabrikalarının mikrop şubesi ser kimyageri uykusunda sayıklıyordu:

— Benim aslım kırmızı derilidir. Beyazlar ırkımızı mahvetti. Ben de onları mahvedeceğim... Ey büyük babalarım, sizin bedduanız yerini bulacaktır...

(Yazısı hikâye sütunumuzdadır)

## ESNAF VE İŞÇİ

### Kasbihal

### Esnafın teşkilâtlanması icabeden vaziyetler

Bugünkü nüshamızda, kunduracı İlhami efendinin bir şikâyetini dercediyoruz. Belki ilk okuyan bu şikâyeti çocukca bulur:

— Çarşıkapıda bir Hırant efendi varmış. Ayakkabıları sekiz kuruşa makineye çekiyormuş. Halbuki, beş kuruşa bu işi yapması isteniyor. Ne karışılır? İş onun değil mi? Gönlü dilerse on kuruşa da, on beş kuruşa da yapar. İstemiyen ona yaptırmamış.

Evet, ilk bakışta, bu, böyle gibi görünür. Lâkin, öyle işler vardır ki, bir ele toplanmıştır. Muhtaçsınız; başkasına gidemezsiniz. Gidemeyince de pazarlık olmaz; fiat piyasaya göre değil, iş sahibinin arzusuna göre takarrür etmiştir. Yahut, başka bir misal: Bir işi yapanlar mahduttur; ancak bir iki kişidir; aralarında anlaşarak yüksek para alırlar; hem umumu, hem de kendilerine muhtaç esnafı zarardide ederler.

İşte, bu gibi vaziyetlerle mücadele edecek kuvvetler vardır. Faraza, kalfaların kendi aralarında birleşerek, teşkilâtlanarak, hattâ cemiyetin yardımını isteyerek makine almağı bercermeleri, yahut ayakkabıcılar cemiyetini harekete geçirerek tavassut ettirmeleri lâzımdır... Hırant efendinin sekiz kuruşu için söylemiyoruz, fakat buna benzer ahvalde eğer işin içinde bariz bir ihtikâr olursa, belediyenin bile müdahalesi doğru olur.

Kavafoğlu

### Bir ayakkabıcı kalfasının derdi

Mahmutpaşada Hamam sokagında 8 numarada kunduracı İlhami Efendi yazıyor:



Bendeniz on senelik kalfayım. Bundan bir sene evveline kadar 120 kuruşa kalfalık yapıyordum. Şimdi iktisadî buhran dolayısıyla 65 kuruşa yapıyorum. O zaman makine parası 8 kuruş veriyorduk. Şimdi gene aynı parayı vermekteyiz. Çarşıkapıda İskender boğazında Hırant isminde bir adam var. Bütün İstanbul kalfalarını inhisar altına almış; metelik aşağıya dikmiyor. Zaten aldığım nedir ki sekiz kuruşunu makineye, bir kısmını çarşıya vereyim. Bana hiç bir şey kalmıyor.

Hiç olmazsa beş kuruşa indirse ne kadar iyi olur. Sözde bir de cemiyetimiz var. O, kendi havasında!

Bütün arkadaşlarım namına çok rica ederim, gazetenizle tavassut ediniz. Ne olur, beş kuruşa dikseler, günde binlerce çift dikiyorlar.

(Cevabımız bu sayıdaki kasbihal sütunumuzdadır)

### Tartısı eksik ekmeklerden kim mes'ul tutulmalı?

Şehreminde, tramvay caddesinde 119 numaralı ekmekçi dükkanında Hasan Basri efendi şunları söylemektedir:

Sentimiz çok fakirdir. Günde sattığım ekmek miktarı yüzü tevcaviiz etmez. Bunu söylemekle sentimizde ekmek yenmiyor demek isteyecek değilim. Mahaz ekmek sıkıntısı çekenleri de, bilirim. Sattığım yüz ekmekte yemiş beş kuruş kazanmaktayım. Bu sene bir vergi kâğıdı getirildi. Yirmi lira istiyorlar. Evliyim, çocuğum var. Evim kiradur. Dükkanına da ayda dört lira vermekteyim. Şu masraflar karşısında ayda on kuruş arttıramıyorum. Senede bu parayı nasıl vereceğimi şaşırırım, kaldım. Maamafih bunca faydalı işler yapan devlete lâzımdır diye gene de seve seve vermekte tereddüt etmiyorum. Lâkin başka bir cihet var: Gün aşırı, bir belediye memuru gelir. Ekmekleri tartar.. Bazan noksan bulur. Haydi ceza...

Ekmegi ben yapmıyorum. Cevayı niçin vereyim. Fırından alırken tartıp almağa imkân mı var.. Binaenaleyh bu memurlar fırınları sıkıştırmalı ve noksan bulduklarında, onları tecziye etmelidir.

Bütün esnaf ve bütün işçiler! Meslek ve hayat şartlarınızı düzeltmek için nelere ihtiyacınız varsa, bize yazın, sütunlarımız, emrinize aaktır. Fotoğraflarınızda yollayın.